

AQUILA

Túllépés

Az AQUILA
negyedévi folyóirata

2016/4

TÚLLÉPÉS

3. évfolyam 4. szám
Megjelent: 2016. november 1.

*Az AQUILA katolikus közösség negyedévi
folyóirata*

*A kizárólagos materiális gondolkodáson túllépve:
lelkiség, spirituális kultúra – filozófiai, teológiai,
pszichológiai, szociológiai, művészeti és egyéb tu-
dományos megközelítésben.*

<i>Megjelenési gyakorisága:</i>	Negyedévi folyóirat
A folyóirat régi példányai az archívumban megtalálhatók.	
<i>Nemzetközi azonosítószám:</i>	HU ISSN 2064-7700
<i>A Túllépés bankszámlaszáma:</i>	UNI-CREDIT bank 10918001-00000038-58540003
<i>Alapítás ideje:</i>	2014. július 1.

Tartalom

Kedves Olvasóink!	4
Integráció mikéntjéről, politikai gondolkodás	6
Az integrációról a társadalmi fejlődés és a népvándorlás tükrében. A jogok és kötelességek egységesítéséről a nemzeti sokszínűség megőrzése mellett. A migráns tömegek kapcsán felmerülő prob- lémákról és megoldási javaslatokról. A közoktatás pozitív/negatív integrációs hatásairól.	
Túl-lépők.....	15
Három tevékeny misztikus: Avilai Szent Teréz, Szienai Szent Ka- talin és Prohászka Ottokár. Ez az írás azt vizsgálja, hogyan tudták átlépni azokat a határvonalakat, ahol az ember önmagának gátja és hogyan vezetik írásaikban – mindhárman a maguk különböző, de egy irányba mutató módján – azt az embert, aki nyitott rá.	
A misztikus teológia alapjai című könyvből részlet	33
Ez a részlet folytatja a könyv előbbi témáját, hogy a misztika útja mit kíván még az arra rálépőktől: csend, kizárólagosság, kiüresí- tés, vidámság - ezekről lesz itt szó.	
Impresszum	38

Kedves Olvasóink!

Szeretettel köszöntjük Önöket, s reméljük, hogy sok, kellemes, gondolkodással töltött időt szerzünk Önöknek, és idővel egyre több olvasónk lesz.

Miért indítottuk el ezt az eleinte negyedévente (majd terveink szerint sűrűbben) megjelenő elektronikus kiadványunkat?

Az ok a kiadó AQUILA Közösség lelkiségéből fakad. Mi 25 éve katolikus közösség vagyunk, mely eddig sokféle működési formát is létrehozott, és fenn is tart.

Ami a cikkek tartalmára vonatkoztatott igényünk: újszerű, valós értéket hordozó gondolkodás jellemezze, és csakis a végső igazsághoz közelítő, kereső elképzelés érvényesüljön.

Keressük a spirituálisan is korrekt, univerzális szintet jobban megközelítő, teljes körű tudományos gondolkodást, nyitottságot, bátorságot, hogy minél jobban megismerhessük az embert, a földi létet és az univerzumot.

Célunk az emberi kultúra, a tudományos élet kitágított gondolkodás felé való rehabilitációja. Joseph Ratzinger szavaival élve: *„Senki sem állíthatja azt, hogy ő a szó igazi értelmében „tudja”, hogy Isten nem létezik. De felállíthatja azt a hipotézist, hogy nem létezik, s ebből a tételből próbálhatja megmagyarázni az univerzumot.”* (Krisztusra tekintve) Mi azt látjuk, hogy a jelenlegi tudományos élet megnyilvánulásai szinte csak földies, materiális szempontból próbálják megérteni, megélni a világot. Az így (meg)magyarázott földi világ jelenségei nagyon sok esetben – jelenleg még felmérhetetlenül, vagy be nem vallottan – téves következtetésekre vezethetnek. Pl. A világ keletkezésének módja, oka. Vagy az ember megjelenésének ideje, hogy miből és hogyan alakult ki, más bolygókon, más életek keresése, a kizárólagosan szén alapú gondolkodás is nagy hiba stb.

Az AQUILA feladatának tekinti az emberi felfogás horizontjának a felfoghatóság határáig való tágítását, amit szerintünk folyamatosan feszegetni, nyújtani, bővíteni lehet.

K. Jaspers gondolatai: *Az egzisztenciális embernek mindig úton kell lennie, nem merevedhet meg dogmatikus igazságokban (...) mindig nyitva kell állnia és tanulékonnak kell maradnia, készen arra, hogy megvitassa az ellenkező álláspontot, mindig tudatában annak, hogy a vándorló embernek nincs végleges igazsága.* Nyíri T.: Filozófiatörténet (1983), 14.2.2. fejr., 446.o.

A TÚLLÉPÉS kiadvány a kedves Olvasóktól az elmélyült olvasást várja. Az AQUILA nyitott minden újat hordozó elmére, elfogadjuk és közöljük a beadott cikkeket, ha a Szerkesztő Bizottságunk jóváhagyja.

Minket Istenen kívül senki sem működtet, és szabadok vagyunk mindenféle földi érdektől, nem fogjuk sem politikai, sem semmiféle más érdekből cenzúrázni a beadott cikkeket. A közlés legfontosabb kritériuma elsősorban az, hogy a fenti szellemben íródott-e a mondan-dója, megfelel-e ennek a kitágított horizontnak, fogalmazása és mon-dandója tekintetében megfelelően igényes-e, hordoz-e logikát, újszerű gondolkodást. Nem számít a szerző vallási és politikai hovatartozása, ha nem támadja az istenhitünket.

Semmiféle erőltetett, igazi értékeket nem hordozó, plágiumgya-nús terméket sem fogadunk el!

Egyéniségek írásai kellenek.

M. Blondel

*Minél többet tud az ember,
minél többje van, minél több ő maga,
annál inkább tudatára ébred annak,
hogy nincs semmije, nem tud semmit,
hogy nem az, amit akar.*

Nyíri T.: Filozófiatörténet (1983), 15.2.2. fej., 494. o.

Vargáné Pável Márta

Integráció mikéntjéről, politikai gondolkodás

Eckhart Tolle

*Az emberiség egy vészesen örült és nagybeteg faj!
Ez nem kritika. Ez tény.*

Vizsgáljuk meg, hogy egy adott társadalomban a jóléti, a szociális, az erkölcsi, a tudásalapú, a lelki felemelkedés vagy az adott szint megtartása, illetve a lesüllyedésnek megakadályozása a cél! Erre nagyon nehéz autentikus megoldást adni, mert a cél/ok nemcsak hazánk népességéből vagy vezetésétől származhat, hanem összetett érdekek keveréke – mivel Európa közepén nem tudunk szigetként létezni –, és az erővonalak sem látszódnak tisztán.

Az integráció nemzeti és/vagy nemzetközi elhatározása lezajlódhat jó és rossz érdekek mentén is. Rossz érdek lenne az európai nemzetállamok felőrlése, olyanképpen, hogy az integráció sem az őshonosság felé valósulna meg, hanem bejövő túlnépesedett náció akarata érdekében. Ez a helyzet is lehetséges alternatíva, ha a mai helyzetet nézem. Ez most Európa jelen állapotában talán feltűnő, főleg akkor, ha az integráció megvalósíthatóságával kecsegtetnek olyan esetekben, mikor minden józan ember tudja, hogy ez adott állapotban, pl. migránsok beömlésével lehetetlen. Így az egész a visszájára is fordulhatna.

Nem kívánok arról tudományos értekezést írni, hogy hányféle integráció van pl. társadalmi, gazdasági, regionális, nemzetközi, politikai integráció stb.

Azt is csak nyomokban érinteném, hogy egy ország szociális szellemi, lelki helyzete, ennek megértése és ebbe való beleilleszkedés milyen nehézségekkel jár, holott az összememberiségnek szellemileg felfelé kellene haladni, de jelenleg ehhez azonban túl alacsony szinten állunk. Prohászka Ottokár alábbi sorait idézem, kiragadva a gondolataiból, ahol épp az erkölcsi műveltség hiányáról /fontosságáról ír a művében.

KULTÚRA ÉS TERROR, KULTÚRPROGRAMUNK ÉS AZ ÖNNEVELEÉS.

„Ha valaki erkölcsileg művelt ember, akkor öntudatában hordja az eszményeket, s mindenütt hódol a törvénynek. Ez az öntudata pedig nemhogy kíséri őt mindenütt, ahol jár-ke, hanem ez az öntudat ő maga. Ezt az öntudatot viszi magával az életbe, ezt a templomba, a műhelybe s a konyhába, s amit tesz és végez, azt mind lélekkel járhatja át. A konyhában éppúgy tud ünnepelni, mint a díszteremben s a pincében is tud világító lélekkel járni.

Mivel szíve jó és meleg, azért jókedvű is és e meleg szeretetét megéreztetni minden emberrel.”

Az baj, ha valaki nem hordozza jellemében, szívében az emberiség, a szeretet, az intelligencia mély gyökereit, mert nem valószínű, hogy egy esetleg szankcionált integrációval bele lehetne ültetni az adott ország életébe, ezek csak kényszerítő megoldások lennének...!

Így nézve kissé másként kell szemlélnem az integráció fogalmát. Az integrációról Ferenczi Judit írásából:¹ „Az integráció egy latin eredetű szó, mely egységesülést, beilleszkedést, beolvasztást jelent. Ez a meghatározás kiemelten a szociális, társadalmi integrációról ír, mely nem más, mint a társadalmi élet minden szintjén végbemenő viselkedés- és tudatbeli egységesülési folyamat. Lehet viselkedésmintákhoz való hasonulás egyének, kisebb-nagyobb csoportok, rétegek, osztályok, kisebbségek vagy egész társadalmak részéről. Az integráció a társadalmi konszenzus mértékétől függ. Ezen túl a társadalmi ellenőrzés folyamatai (vallások, ideológiák, filozófiák és a hozzájuk kapcsolódó nevelési, kulturális, politikai intézmények) is garantálják.”

Másik forrásból:² „Az integráció fogalmának meghatározásakor kiindulhatunk abból, hogy a folyamat során több különálló rész, valamely nagyobb egészbe, egységbe illeszkedik, beolvad, egységesül (JUHÁSZ J, 1989).”

Az integráció résztvevői lehetnek: az adott ország lakossága, akik kívánják, hogy akik majd itt akarnak élni, alkalmazkodjanak ahhoz, ami van. Ennek a folyamatnak a résztvevője az is, aki az adott ország lakója kíván lenni, és be akar illeszkedni, s így partner lesz ebben a folyamatban, vagy nem akar, és szinte állam akar lenni az államban, ezért ellenáll, és nem integrálható. Mint fent már idéztem, az integráció szó jelentése: egységesülés, beilleszkedés, beolvasztás.

Megjegyzem, nekünk az az integráció nem jól hangzana, nem jól működne, ha beolvasztást jelentene; mert ezzel a nemzeti, faji jelleg, egyedi lét speciális volta sérülne. Ezt mi, az AQP nem akarnánk. Isten kertjében sokszínű virágok vannak, mi nem szeretnénk senkit sem egyszínűre festeni. Semmiképpen sem gondoljuk sem a hazánkban, sem az EU-ban, hogy a nemzeti jelleget el kellene, vagy el lehetne törölni. Baj már az is, ha ez valakinek az eszébe jut.

Mi mit értünk a nép vágya szerint az integráción?

Hazánkban, aki egyenlő módon, egyenlő esélyekkel szeretne élni, annak ugyanakkora igyekezettel kellene hozzájárulnia annak a társadalomnak az egészséges szociális, vallási, gazdasági, kul-

¹ Forrás: „Fogalom meghatározás, Az integráció”, szerző: Ferenczi Judit, megtekintve itt: nevtud.btk.pte.hu/index.php?mid=42&did=116

² http://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/sni/1az_integracirl_1talban.html

turális működéséhez, ahova integrálódni akarna. Azt nem lehet hagyni, sem eltűnni, hogy a meglévő, megdolgozott jóléten valaki „síeljen”, s a maga hasznára kizsákmányolja azokat, akik ezt sok munkával megteremtették. Akik ezt akarják, azok a saját viselkedésükkel lökik perifériára magukat. S jó esetben nem lehetne integrálatlanul hagyni senkit sem, mert csak idő kérdése, hogy kiderüljön, milyen mély feszültségeket gerjeszt a társadalomban egy ország életében.

Röviden, aki egy másik országban akarna élni, annak a meglévő ország szokásait, kultúráját, törvényeit át kell vennie, és maximálisan alkalmazkodva tiszteletben kell tartania, ez is az integráció egy része.

Belső feszültségek forrása lehet az, ha nem az alábbiak szerint történnek a dolgok. Akit egy másik ország befogadott, élvezi annak „jólétét”, kötelessége „meghúzni” magát, a vendéglátás nem állhat zsarolásból és követelőzésből.

Király Anita – Siklós, Baranya megye, 2016. október 3. Forrás: Facebook Levelében többek között ezt írta: „...Itt, a magyar-horvát határ mellett, nekünk, itt élőknek volt részünk találkozni háborús menekültekkel. Nem is volt az olyan rég, amikor a teraszon állva az ember hallotta, sőt látta a bombák hangját és fényét, mert a “szomszédban” háború volt. Édesapám szinte gondolkodás nélkül fogadta be, és nyújtott menedéket egy idősebb házaspárnak, akik a háború elől menekültek. Nem is volt az olyan régen, hogy hónapokig éltek nálunk, először csak ketten, aztán többen, mert jött a lányuk, és az unokák. Többen voltak ők, mint mi, háziak. A fiúk nem jöttek. Ő védte a saját hazáját a szomszédban, a háborúban. A vőjük sem jött. Ő is védte a hazáját. Tudjátok, hogy kerültek hozzánk? A határon jöttek. Nem, nem a zöld határon. A rendesen, ahol illik. Nem volt sok pénzük. Tudjátok miért? Mert ha akarták volna sem tudták volna “pénzzé tenni mindenüket”, mert ahonnan jöttek, háborús övezet volt. Ott senki nem akart venni semmit. (...) Ők nem hagytak maguk után és maguk körül szeméthegeket. Nem fenyegettek meg minket. Nem követelőztek. Nem vágták hozzánk sem az ételt, sem az italt, amit kaptak tőlünk. Csendben, szerényen, szinte szégyenkezve elfogadták, amit kaptak. Nem akarták ránk erőszakolni a saját ételeiket, sem a szokásaikat. A vallásukat pláne nem. Ahol tudtak segítettek.”

Tovább is folytatódik a levél, de ennyi elég. Ezeket az embereket nem kellett erővel integrálni, mert maximálisan alkalmazkodtak, mert ők VALÓBAN MENEKÜLTEK voltak, aki szerették a hazájukat, s ahogyan teheték, visszamentek. Tisztán látszik, ki a menekült, és kik a bevándorlók. Innentől a bevándorlókról írom, hogy ha semmi törekvés sincs bennük, hogy integrálhatóak legyenek, akkor nem szabad beengedni őket, mert ez akkor egyfajta megszállásként is tekinthető.

Azt nem tudom van-e arról statisztika, hogy hány százalék az az embertömeg, ami integrálhatatlanul sem okoz belső bajokat. Úgy vélem, több tényezőtől is függhet, pl. a bevándorló nép agresszivitásától, hamis és valódi céljaitól, eltartott akar-e lenni vagy építője az adott országnak stb. Nagyon függ a bevándorlók vallásgyakorlatától, toleranciájától, hogy térítő céllal jön-e stb. Tehát ezen fent említett körülmények mind közrejátszanak abban, hogy hány százalék alatt elviselhető az integrálhatatlan tömeg. Mindenesetre Széchenyi ugyan más irányban használta a tinta és hordó hasonlatot, de felfogása itt is igaz lehet, ha egy hordó vízbe pár csepp tintát teszek, semmi sem történik, de ha egy-két üvegcsével töltök bele, kék lesz a víz. Nos, ezt nem szabad megvárni.

Mivel az emberek nem angyalok, egy-egy egoista, felelőtlenül bujtogató politikai irányzat azokat is felborzolja, lázítja, akik addig integrálódtak, vagy ennek a folyamatában vannak.

Hazánkban sokféle náció él – ez a történelemből ismert harcok miatti népességhalás, betelepítések stb. nyomán alakult ki. Mégis elmondhatjuk, ha nem szítják közöttük a feszültséget, békében élnek egymás mellett, kulturáltan, nemzetiségi tudatukat fel nem adva, mégis integrálódva élnek. Sőt a betelepültek az őshonos magyarokkal együtt örülnek egymás sokféleségének, pl. együtt főzve tanulnak egymástól, vagy énekeikkel, táncaikkal, öltözeikkel színesítik hazánk kulturális sokszínűségét, és ez nagyon jó! Így kellene viselkedni, akkor sokkal nagyobb teret adnának maguknak a bevándorlók, hogy befogadásra is kerüljenek. Erőszakkal nem, de alkalmazkodva lehet lehetőség egy újabb élet reményére. Nagy tanulság volt a magyaroknak, hogy a nemzetiségeket egymás ellen tudták hangolni és lázítani az 1848/49-es szabadságharcban. Ezért már Kossuth is igen hamar sürgette egy nemzetiségi törvény megalkotását a jogok és kötelességek rögzítéséről. Végül ez a rendezés csak 1868-ban született meg, és a törvény bizony hagyott maga után hézagokat, akár csak, ha a vallási kérdéseket nézzük, pl. vegyes házasságok.

Az integrálásnál a beözönlő többség nem európai erkölcsi műveltséggel rendelkező ember, ahogyan Prohászka elvárná, hogy mi is ilyenek legyünk. Az adott kormánynak jó érzékkel kell a teljes egyenlőség elvét megvalósítania. Az nem lehet, hogy aki bejön, több juttatásban, egyből jobb lakáslehetőségben részesüljön, mint aki itt élt, dolgozott, és még most sincs lakása.

Gondolkozni kell a befogadási feltételeken is, mivel a körülményeket tekintve a betóduló migránsoktól érintetlen országot – reálisan nézve – sokáig nem tudunk fenntartani. Csak idő kérdése, el kell ismerni, túl nagy a nyomás, bárhogyan is szeretnénk (ezért lassan abban is gondolkodni kell, hogy a mérsékelt

befogadás hogyan képzelhető el), de feltételeit nagyon szigorú elvek alapján, erősen szabályozni kellene.

Tudatni kellene mindenkivel, aki hozzánk akar jönni, hogy itt mi várhat rá. Mit kap, és mivel fizet a negatív tetteiért. Ha mi ELŐRE nem reklámozunk, nem világosítunk fel, ha nem tudatjuk, hanem az EU vagy mások (csempészek, Soros stb.) által elhintett mézesmadzag szerint ömlenének be, de itt nem az várja őket, az a becsapásuk lenne. NEKÜNK KÖTELESSÉGÜNK MINDENKIVEL TUDATNI, MI VÁR RÁ, HA IDE AKARNA JÖNNI. A befogadás feltételében benne kellene lennie az elvárásainknak is, és nem teljesedésükkor a kitoloncolás is legyen benne – amiről tudomással bír aláírásával – a befogadási szerződésükben. Azt is tudatni kellene minden bevándorolni akaróval, hogy mikor és miért toloncoljuk ki, miért tesszük azonnali hatállyal repülőre! Ilyenek – csak pár példa, javaslattal – az integrálhatatlanság jelei miatt egy év múlva, a nyelvünket nem akarja tanulni fél év múlva, a munkakerülés miatt 3 hónap múlva. Ha gyilkol, erőszakoskodik, rabol, nemi erőszakot végez, azonnal gyorsított bírósági eljárás alá kell vetni, szigorú szankciókat kell alkotni ellenük, és lehetőleg a saját hazájában töltsse le a büntetését és végleges kiutasításban legyen része. Ha bujtogat a fennálló társadalmi rend ellen, vagy merényletek szervezésben gyanú merülne fel, az azonnali kiutasítás történjen meg.

Nem lehet elvárni, hogy valamiben is előnye legyen annak, aki bevándorolt az országba, pl. milyen összeget az EU emleget, itthon kinek van ennyi? Ez nem lehet, mert nagy feszültséget gerjesztene a társadalom olajozott működésében. Mindenkinek annyit lehet egy-egy országra szabva adni, ami józanul megítélve, feszültségek keltése nélkül „jogos” az adott ország lakosainak életszínvonalához képest, akik azt a meglévő „jó” létet megteremtették. Pl. minimál juttatást – nem többet – kaphatnak, esetleg minimál nyugdíjat, bérlakást (aminek bérét fél éven belül már fizetnie kell), ami nem luxus, és olyan munkakörökben is alkalmazni kellene őket, amelyet nem tudunk magyarokkal betölteni. Az is nehézség lenne egy társadalomban, ha ország lakosságában pl. egész évben dolgozó nyugdíjasok egy havi átlagjövedelme kevesebb lenne, mint a befogadott embereké. Ez igazságtalan és irritáló, ezért lázadást, támadásokat provokálhatna. Az igazságtalan megkülönböztetés elveszi az emberek kedvét az igyekezet-től, és értelmetlennek látszana az addigi munkájuk, ha másinak minden erőfeszítés nélkül, csak úgy több hullana a kezébe. Ez nem lehetséges, ez ellen küzdeni kell.

A vallás nem lehet senkinek sem elválasztó, a jól gyakorolt vallás összetartó kell, hogy legyen, mert minden igaz vallásnak egy pontban, Istenben kell találkoznia, és arrafelé haladnia. Akik ezt nem teszik, azoknak a vallása nem igazi, és egy normálisan mű-

ködő társadalom nem tűrhet el erőszakosan térítő, fenyegető vallásokat. Ez ellen törvényeket kell hozni, a valós vallásszabadságot mindenkinek joga van megélni.

Az erőltetett integráció hatásai az iskolai nevelés, oktatás területén – szerintünk – láthatóak. Még akkor is, ha ezt nem ismerik el, hogy az integráció sokszor nem jól működik. Az egyik ember felemelése nem járhat azzal együtt, vagy nem lehet az az ára, hogy a másik szintjét csökkentem. Mindenkinek jár, hogy az, amit hozott, azt kifejlésszük, de nem a másik kárára. Ha jól belegondolunk, ma egy szegény gyerek mehet olyan iskolába, ahol esetleg a nagy integráció miatt leépül. Ahogy a többinek, jogosan esélyt adnak, neki is joga lenne, hogy kiemelkedő szelleme megfelelő oktatást kapjon, de nem adnak. Ezt maximum akkor kaphatja meg, ha a szüleinek külön speciális iskolára van pénze. Ez igen nagy hiba.

Ez nagyon hosszú téma lenne, s nem is térek ki erre most sem. Az esélyteremtés, az esélyegyenlőtlenségek csökkentésének eszközeként felhasználható fogalom/tett, az integráció hibákat is hordoz magában. Ugyanakkor arra a fajta iskolai integrációra nagyon nagy szükség lenne, hogy szabadidőben, tornaórákon, játékoknál, kirándulásokon a tanulók együtt legyenek, a szociális közelítés lehetősége adott legyen más foglalkozásokon, illetve tanórákon kívül is. Ennek nagyon sokrétű haszna lenne. Ugyanakkor felmerül a kérdés, ki mitől lesz boldogabb, jó-e, ha valakit születése ellenére egy másik sémába akarunk belekényszeríteni, és nem úgy fogadjuk el, ahogyan, amilyen képességekkel született, pedig ennek megfelelő képzést kellene kapnia. Ennek ellenére a szeretetben való nevelés, egymáshoz való közelítés elfogadása nagyon szükséges.

Milyen lehetne az országunk, ha nem a környezeti harcokkal lennénk elfoglalva, hanem magunkon munkálkodhatnánk pszichésen és spirituálisan? Milyen lenne például az a világ, ahol megvalósulna az, aminek folyamatosan kellene működnie, az önnevelés, hogy egyre emberibbek legyünk, s ebbe beletartozik a mások segítése is, de nem azon az áron, hogy egyre primitívebb legyen a nép.

Prohászka Ottokár

KULTÚRA ÉS TERROR, KULTÚRPROGRAMUNK ÉS AZ ÖNNEVELES.

„Éppoly igaz, hogy az önműveléshez s önneveléshez idő kell; mondjuk: munkaidő. Valamint az izom- s az agymunkás a kultúrvilágon dolgozik: úgy kell nekünk mindnyájunknak lelki-világunkon dolgoznunk. Ki kell tágítanunk tudásunk határait, bele kell hatolnunk az igazságokba, hogy megragadjanak, s át kell magunkat adnunk átváltoztató s asszimiláló befolyásuknak. Az erre való időt biztosítanunk kell a munkásnak, a postásnak, a kalauznak; ezt kell kikötnünk a háztartásbeliek s a gondokkal

s ezer kis baj tűszűrásaival elgyötört anyák számára. Ha embert akarunk nevelni a társadalom teherhordóiból, akkor azoknak ki kell vonulniuk a macskazúgokból, ki a kályhalyukakból, a pára-ködös mosókonyhákból, az olajos, maszatos gyárakból, a szürke irodákból, a férces varrodákból s mindenki számára időt kell biztosítanunk. Adjunk munkaszüneteket a lelki töltekezésre; juttassunk igazi vasárnapokat azoknak, kiknek egész életük csak robot és gond, örömtelen, végtelen szűrkeség.”

Ha nem lehet egy-egy népet integrálni, az mivel jár?

Károkat okoz az adott országnak, a társadalomnak, másként, de főként az integrálandó népnek. Hazánkban jelenleg akik még mindig ezzel a problémával küzdenek, azok a romák. A roma gyerekek nevelésével, oktatásával, beilleszkedési nehézségeivel nap mint nap szembesülünk. Pl. több száz éves szokásuk szerint korán megnősülnek, férjhez mennek, tizenévesen gyerekeket szülnek, kiveszik maguk alól azt az időt, amikor tanulhatnának, szakmát szerezhethének. Innentől csak a betanított és/vagy segédmunka marad, ettől viszont senki sem fog jólétben élni. Gyakorlatilag alig, vagy nem foglalkoztathatóak, nyomorogni fognak egyik régi, fel nem adott szokásuk miatt.

Hogy lehet például Magyarországon megélni? Tanulással, munkával, szorgalommal, megfelelő „józan paraszti” ésszel. Akármennyire is nem tetszik, sok időt rabol el, de folyamatosan tanulni kell, jó, ha van a diploma mellé egy megfelelő szakma is, több lábon kell állni. Ehhez folyamatosan tevékenykedni kell. Az élet nem a henyélés helye, így minden percéért küzdeni kell, hogy a világ maga alá ne temessen; aki nem küzd, halott. Ez az egyik, ami keresztény kultúránk alapja. Van az a közmondás, hogy segíts magadon, Isten is megsegít.

Persze sokan nem ezt teszik, hanem helyette koldulnak, segélyekből élnek, vagy különböző csalásokkal, rablásokkal, prostitúció körüli foglalkozásokkal, uzsorával stb. akarják maguk jólétét a többi ember kárára megteremteni. Így potyázva szeretnének megélni. Ők a társadalom vérszívói, akiknek az ilyen működését a legsürgősebben fel kellene számolni.

Nem akarom az alábbiakban beidézett cikket teljesen elfogadni, de sok igazság, logika és tényyszerűség van benne, ha a mohamedán házassági elvet nézzük. Napokban tehát megdöbbenve olvastam:³ „Dr. Nicolai Sennels dán pszichológus, ... A muszlim beltenyészet katasztrofális eredményei, amit az első unokatestvérek közötti házasságok okoznak. Ez a gyakorlat tilos a zsidó-keresztény hagyományban, amit már Mózes idejében is büntettek, de Mohamed követőinél már folyik 50 nemzedék óta

³ <https://amieuropank.com/2016/01/24/dan-pszichologus-a-muszlim-beltenyeszet-katasztrofalis-eredmenyei/>

(1400 éve) a muzulmán világban. ... A hatalmas beltenyészet a muszlim génállományban gyakorlatilag visszafordíthatatlan károkat tett, kiemelten az intelligenciában, a józan gondolkodásban, és az egészségben. Dr. Sennels szerint ... a tudásképeség és az absztrakt gondolkodás egyszerűen alacsonyabb az iszlám világban. ... Az alacsonyabb IQ együtt a vallással, amely elítéli a kritikus gondolkodást, biztosan megnehezíti, hogy sok muszlim sikeres legyen a mi high-tech tudásalapú társadalmunkban. Csak kilenc muszlim volt, aki valaha Nobel-díjat nyert, és öt olyan volt aki "békedíjat." ... Tanulási képességük súlyosan érintett. A vizsgálatok kimutatták, hogy az iskolás arab gyermekek szüleinek 64%-a még 10 év után is írástudatlan..."

Sok ázsiai népnél, vallási okok stb. miatt is működik az, hogy közeli rokonokkal házasodnak, eredménye mivel évszázadok óta teszik, leépültség, rövidéletűség, génhibákból adódó betegségek. Ez borzasztó. Ha ezzel az egymás közötti házasodási szokással felhagynának, akkor is több száz év kellene ahhoz, hogy kitisztuljon a vérvonaluk.

Nálunk tapasztalható egy másik jelenség is pl., hogy a magyar nép nagyon érzékeny, köztük a cigányok is. Országunkban még pont az érzékenység miatt ott a depresszióra való hajlam is, ami egyfajta újrakezdési nehézséget okoz. Ez jellemző a cigányokra is, és így az az aggodalmunk, hogy integráció szinte lehetetlen, mert lassan annyira kilátástalan életbe kerülnek, hogy mozdulni sincs kedvük a nagy szegénységükben, valóban nincs minek örülni, italba, egyebekbe fojtják a bánatukat, jön a leépülés, s a társadalomra rótt terhet csak növelik. Azokkal, akik bejönnének az országba – még ha jó szándékot feltételeznénk is – ugyanez lenne a helyzet, mert túlnyomó többségük írástudatlan. Mit kezdhetnénk velük? A meglévő vegyes lakosságot is elég eltartani, a segélyen lévőket. A nyugdíjasok pénzét elverték az adott kormányok, így azt is a jelenlegi adókból kell fedezniük. Nehéz helyzetben vagyunk, sokan kivándorolnak, a fizetések alacsonyak. Nem tudnánk egy szakképzetlen, írástudatlan, integrálódni nem is akaró, meg arra képtelen tömeget a nyakunkba venni.

Hazánk lakossága is küzd, mert a rosszabb ételmisszer olcsóbb, de ártalmasabb, gyógyszerre nem sok pénz marad. A helytelen, egészségtelen szokások, az italozás, a fiatalkorban való szülés (amivel lehetetlenné teszi egy szakma megszerzését), majd az ezeket követő szellemi, egészségügyi leépülés, amikor már annyira tönkreteszik magukat, hogy valóban képtelenek a munkára, ez a földi pokol.

Végezetül, az integráció megvalósítása nagyon bonyolult, sokféle érdekbe, tehetetlenségbe, a lehetőség hiánya miatti és egyéb akadályba ütközik. Ami segítené, az a szeretet, az intelligencia,

az erkölcsi magaslatokon zajló élet mindkét oldalon. Nos, ez az, ami hiányzik.

Hamvas Béla *Scientia Sacra*, (Magvető, 1988) 21. oldal

„Az ősidőkre vonatkozó tudás rohamosan elvész. Csak homályos aranykor-émlék marad meg; honvágy, amely az élet egyre növekvő elvadulását ellensúlyozni kívánja. És nem a részletek vesznek el, amelyek a történet folyamán mindig elvesznek. A tudatból az esett ki, ami a legfontosabb és ami meg szokott maradni; eltűnt az érzék, amely a létet és az életet meg tudja különböztetni; és eltűnt az ösztön, amely a létet az életben meg tudja valósítani... Még nem volt sem erkölcs, sem kötelesség, sem okosság, sem ismerés, a vérrokonok még nem távolodtak el egymástól, s az államok fölött még nem vált úrrá a rendetlenség.

A lét lezárult. Egyszerre itt volt: a határ. A lét életté süllyedt. Sorra jelentek meg az élet tünetei: a passzivitás helyett a tevékenység, a lágyság és a jóllakottság helyett az edzettség és az aszkézis, a nyugodt tenyészet, a szeretet, az önkéntelen vonzalom, a kedély helyett a munka, az akarat, a kötelesség, a fegyelem.” 27. oldal

„Amióta az emberiség az aranykorból kilépett, a megformált, kész, megnyugodott, boldog és egész lét csupán lehetőséggé zsugorodott.”

A cikk írója: *Varga Péterné/ Pável Márta*, katolikus hittanár, az AQUILA Párt elnöke, 25 éve az AQUILA kat. közösség létrehozója és vezetője.

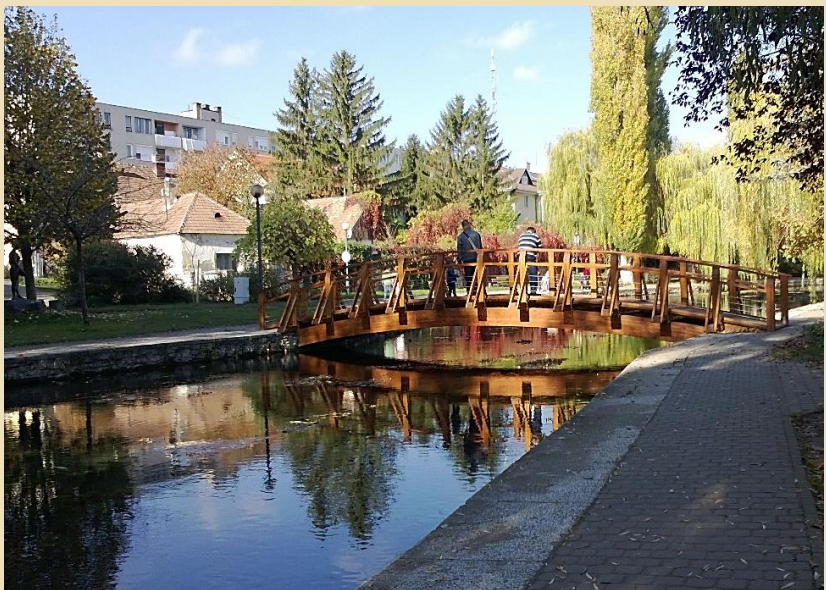
Két könyve jelent meg (*Akinek füle van a hallásra, az hallja meg*, valamint *A misztikus teológia alapjai*) és egy *Hazafelé* címmel folyamatban van. Publikációi megtekinthetők a www.aqp.hu valamint a <http://www.sasmarta.eoldal.hu> oldalon.

Fotó:

Tapolca

Készítette:

Pável Márta

Marton Janka
Túl-lépők

Három tevékeny misztikus: Avilai Szent Teréz,
Szienai Szent Katalin és Prohászka Ottokár

Bevezetés

„ A szavak nem adnak többet a lélekből, mint turista-egylet rajzolta sávok a főséges tájakból, a magasságok vándora rájuk pillant, felveszi irányukat és indul a beláthatatlan felé. Ilyen beláthatatlant nyitnak meg az egymáshoz intézett szavak azokban az Isten-termelte egységekben, melyeket az Úrnak főséges játszó keze egészen nekiadott lelkekből alkot (...) Nem azon múlik a megértésük, mit mondanak, beszédük elégtelenségét tudják. De kitárulnak egymásnak, értékeik kicserélődnek, bensőleg egy szervezetté, egyetlen lelki rendszerré válnak. Bár földi létformáik, organikus egyéniségük külön lényekké szakítja őket, élük a lelkek közösségének nagy egységesítő erejét, a spirituális világnak azt a minden eszmélést szeretetközösségbe vonzó győzelmes aktusát, melyet földi szavunkkal Isten-közelségnek nevezünk.”⁴

Az Isten-közelségben megélhető emberi élet lehetőségének és az Istennel való egység kiteljesítésének három hírnöke, Avilai Szent Teréz, Szienai Szent Katalin és Prohászka Ottokár időben és térben egymástól távol élő, különböző élethelyzetben és kulturális környezetben tevékenykedő személyek voltak. Életük és írásaik tanúsága szerint azonban mégis nagyon hasonló lelki irányvonalak mentén haladtak és mindhárman tevékenyen igyekeztek közelebbi s távolabbi környezetükre is azt a nemes, magasságokba hatoló, szárnyaló lelki világot és annak a hétköznapi életre visszaható világosságát kiterjeszteni, ami számukra valóságosabb volt minden kézzel fogható, múlandó anyagi dolognál. Az ő gondolataikat olvasva olyan, mintha az ember a hegytetőkön járna, kiszabadulva a kicsinyes érzület és szűkkeblűség szorításából, szavaikra a lélek friss levegőt kap, tüzet fog, életre kel, meglátja, hogy földi volta egy homokszem, de szárnyra kap, és szomjazza azt a mérhetetlen Istenszeretetet, ami ebben a három nemes lélekben forrt.

Szeretné az ember ellesni, mi volt a titkuk, szeretne lopni a bennük tomboló Istenszeretetből és odaadásból, erőből és elszántságból, amivel, győzedelmeskedve önmaguk és a világ fellett, kérlelhetetlenül kitartottak az Úr útján. Őket olvasva arra vágyom, másolják bele a lelkembe azt az érzületet, ami bennük

⁴ Prohászka Ottokár: Élő vizek forrása 119.o.

volt; felráznak és szembesítenek azzal, hogy mérhetetlenül több akarát és érzékenyebb lelki finomság szükséges ahhoz, hogy ne húzhassa le a föld a lélek magaslatait.

Mindhárman misztikusok voltak, olyan emberek, akiket Isten lélekben elragadott, akik meghallották az Ő szavát, akik belső imában Ővele egyesülni tudtak és merték megélni azt a transzcendens valóságot, mely nem kézzel fogható, mégis sokkal bizonyosabb mindennél, ami hamuvá válik. Ugyanakkor mindhárman nagyon aktív tevékenységet végeztek, nem zárkóztak el egy titkos belső világban, mint egy elefántcsonttoronyban, hanem azon munkálkodtak, hogy az isteni értékek és a legfőbb akarát érvényesüljön koruk társadalmában és a velük kapcsolatba kerülő személyekben. Mivel bizonyos volt számukra Isten valósága, a többi ember szemét is erre akarták nyitni, az emberi életet pedig úgy formálni, hogy az az egyenes, erkölcsös, Isten szerint való élet színtere lehessen. Tették ezt olyan kérlelhetetlenséggel, melyben nem számított, mit gondolnak különböző rangú és befolyású emberek, nem számított, hogy milyen akadályokba ütköznek. Ők továbbították azt a Szót, amit lelkük belsejében meghallottak és erőteljes határozottsággal utasították el azokat a lelki vagy szellemi irányvonalakat, melyek az isteni értékekkel való összhang ellen hatottak. Szélsőségesek voltak? Én ezt úgy fogalmaznám inkább, hogy nem ismertek megalkuvást Isten ügyében.

Legfőképp azonban magukkal szemben voltak kérlelhetetlenek. S talán ez az a vonás, ami a legtöbb huszadik századi európai emberből leginkább hiányzik. Szeretünk lázadozni – persze csak a komfortzónán belül – eszmék ellen, szeretünk kritizálni mindent, de kevésbé szeretünk tenni azért, hogy a megélhetésünkön túli és a házuk táján kívüli dolgok is jobbra legyenek, legkevesbé pedig magunkon munkálkodunk, pedig ez lenne mindennek az alapja. Mindhárom gondolkodó, akiket itt most együtt szemlélek, olyan önuralommal és akarattal rendelkezett, olyan mindent felülíró Istenszeretettel, hogy túl tudott lépni önmagán, a maga személyes nehézségein, lendületüket nem temette maga alá az emberi lét küszködése, az átélt szenvedések, fájdalmak, vívódások.

E három monumentális személyiség lelkivilágának teljes feltérképezése pár oldalban lehetetlen vállalkozás, gondolataikat olvasva külön-külön is egy-egy végtelenre nyíló óceánba merül az ember. Így kiválasztottam egy fő irányvonalat, s azt igyekszem megvizsgálni: hogyan tudták átlépni azokat a határvonalakat, ahol az ember önmagának gátja és hogyan buzdítják, hogyan vezetik, milyen tanácsokkal látják el írásaikban – mindhárman a maguk különböző, de egy irányba mutató módján – azt az em-

bert, aki nyitott erre a túl-lépésre, aki belső központját az önmagga végességéből az Isten végtelen valóságába kívánja áthelyezni.

Prohászka vasakarata

„Ha idetennék Önök elé egy papírlapot, és azon írva állana: 'Végtelen érték vagyok!' alá mernék-e írni? Én, Prohászka Ottokár, alá merném írni, hogy végtelen érték vagyok. Nem mernék?! Pedig ez Evangélium, és kell, hogy ez a gondolat a vérembe átmenjen! (...) Letiprom magamban az ellenkezést az erkölcs parancsaival szemben minden vonalon. Helyt állok annak, hogy Krisztus kincse, drágagyöngye vagyok.”⁵

Prohászka Ottokár (1858. október 10. Nyitra - 1927. április 2. Budapest), aki volt dogmatikaprofesszor, székesfehérvári püspök, parlamenti képviselő, pártelnök, ezt nem földi egzisztenciájára értette. Naplójegyzeteiben – melyek bepillantást engednek lelki-szellemi életébe, az önmagával folytatott folyamatos belső párbeszédébe – olvashatjuk ezt a bejegyzését is: „...egy marék por ez a P.O. A halál mindent fölbont, mi mulandó. Nem lesz többé személyem föltűnése, nem tudományom, működésem, nem lesz mások behatása, mások tekintélye, mások tekintete, nem lesz szobám, könyvtáram, semmi mindebből; ez tehát mind semmi, mert a lélek lesz egyedül, amint dőlt, s mindez eltűnik.”⁶ Amikor ezt írta, még csak húsz éves volt, de ez a két gondolat, a mulandó dolgok semmissége, ugyanakkor az emberi élet mérhetetlen értéke a Krisztus akaratával való egység kimunkálására áthatotta további éveit is. Azt, hogy hol volt számára a súlypont, mutatja a következő is: amikor 62 évesen Horthy felkérte, hogy legyen miniszterelnök, erről csak pár sorban tesz említést naplójában (bár kétségkívül súlyos sorok⁷), ugyanakkor következő bejegyzésében hosszan elmélkedik arról, hogy a léleknek milyen izzása volt a vértanúknak és Szűzanyának, és neki mit kell tennie, hogy ez erősödjék benne is. „Ezt magunkban neveljük, ezt alakítjuk meditálás, reflexió, ima, gyakorlat által.”⁸

Meditálás, reflexió, ima, gyakorlat. Naplójegyzeteit olvasva, megdöbbenek, milyen nagy tudatossággal, állhatatossággal, milyen szigorú koncepciózussággal dolgozott magán. Rajzokat készített lelkiismeret vizsgálathoz; amit magában visszatérő bűnnek vagy jellemhibának tartott, azt külön számon tartva, szó sze-

⁵ Prohászka O.: Pápai lelkigyakorlat – 1927, Pápán szerzetesnővéreknek tartott lelkigyakorlatának szövege <http://docplayer.hu/3542216-Prohaszka-ottokar-pusok-utolso-szentbeszedei-papa-1927-marcus.html>

⁶ Prohászka O.: Naplójegyzetek I. 1978.okt.17.

⁷ Naplójegyzetek III. 1920.jan.12.

⁸ Naplójegyzetek III. 1920.jan.17

rint: számozva. Újra felbukkanásukat vagy átalakulásukat pedig, mint egy éber kopó követve. Belső lelkületére vonatkozóan elérendő célokat tűzött ki és számon kérte magán a haladást, melyben törekvése nem csupán a bűn kerülése volt, hanem az egyre nemesebb jellem tudatos kiformálása. Mint ahogy egy szobrász veri a vésőjét a kőbe, keményen üti, majd lágyan csiszolja, eltökélten tökéletesítve alkotását, ő így volt képes önmagán dolgozni. Vasakarattal. „Ezzel az akarattal Isten mértéke szerint műremekké formálhatom a lelkemet. Ez az életnek művésze, ez a művészet mindegyikünknek rendelkezésére áll. Önmagamat formálom Isten számára (...) akaratommal beleegyezem, hogy Isten mértéke dolgozzék rajtam, és kialakítsa bennem azt, aminek engem öröktől fogva szánt ezen a földön és az örökkévalóságban.”⁹ Már fiatalon olyan közegekbe került, amik kedveztek összeszedettséget kívánó jellemének: piarista gimnázium, jezsuita internátus, római jezsuita Collegium, ahol szigorú szabályok és napirend szerint teltek az évek. A római Collegium-ban például, ahol hét évet töltött, minden nap misével és magányos elmélkedéssel kezdődött, majd a nap folyamán kötelező külön idő volt kiszabva lelkiismeret vizsgálatra, s Prohászka ezeket nem aludta át, hanem végigélte, s ezek gyakorlása egy életre szokásává vált. Szándéka is volt, hogy a jezsuita rendbe lép, végül az esztergomi szemináriumban tanárként és lelkivezetőként eltöltött évek alatt Isten más irányt szabott ki neki. Ám a Szent Ignáci tanításban oly fontos egyedül Istennek való idő adását, mint egy nem szavakkal tett, de annál mélyebben gyökerező fogadalmat, a viharosan dolgozó időkben is megtartotta. Az általa később vezetett lelkigyakorlatokon külön hangsúlyozta az Istennel kettesben együtt töltött idő elengedhetetlenségét: „...az az elhagyatottság, amelyben a léleknek szembe kell kerülnie Istenével. Ő, és a Végtelen. Isten, és én. Egyedül az elhagyatott az Isten előtt”.

A munkálkodás fontossága belső világán számára nem volt kérdés: „...elhiszik, hogy a földet forgatni, a rétet gereblyézni, a folyót kotorni, az erdőt tisztítani kell; csak a szívet, azt a szívet, mely oly hirtelen, rohamos és szenvedélyes, oly buja és cselszövényes, azt magára hagyják; évszámra egy félórácska sok, hogy belenézniének. Atyámfiai, ily nembánomsággal, kötve hiszem, hogy boldogulnánk a földi életben; de ép oly szent igaz, hogy nem boldogulunk az örökkévalóságban!”¹⁰ Felhívja a figyelmet arra is, hogy az ember tudjon olvasni az apró jelekből. Isten színe előtt zajlik a csak neki adott időn túl is minden percünk, s aki ért a kisebb jelekből, a finom jelzésekből, az olyan, mint a paripa, akit

⁹ Pápai lelkigyakorlat

¹⁰ http://eucharisztikuskongresszus.hu/PO_katol_123.html

nem kell pálcával ütni, hanem lovasának finom jelzéseire is hallgat¹¹ és hagyja magát azok által irányítani. Prohászka bármilyen tisztségbe került életében, nem vált gőgössé, mindenben a feladatot látta, és az Úr lábaihoz borulva, mindent neki átadva, teljesen az Övé akart lenni. Nem tudom, lehetett-e olyan pillanat, amikor elégedett volt önmagával.

Talán könnyebb lenne legyintve azt mondanunk, hogy hát ő egy ilyen alkat volt, végtelenül racionális, s mint egy önmozgató gép, irányította magát, csak hogy ez nem így van. Isten irányában mérhetetlenül érzelmes volt, írásaiban sokszor olyan finom húrokat pendített meg, mint egy romantikus költő, a szív égi rezdüléseit követve. Embertársai problémái, a történelem zajos eseményei mind érzékenyen érintették. Ugyanakkor viharos is volt, sokszor hirtelen kedélyű, gondolatait elsőprően kifejező. Vagyis nem egy hideg gép, akinek az összeszedettség, a napi tudatos önboncolgatás és ön-alakítás csak úgy, minden erőfeszítés nélkül ment volna. Ő elhatározta, hogy Krisztusnak tetszővé formálja magát, és nem hátrált meg a saját magában tapasztalt nehézségek elől. *„Nehéz? Hát persze, hogy nehéz (...) Tele van eleséssel, leroskadással. Tele van elégtelenségünk tudatával. Tele van önszeretésünk megsebzésével, személyes akaratunk fékezésével, tele van ellenállásokkal, sebző kikezdésekkel, valóságokkal, levertséggel, nehéz, nagyon nehéz, a lélekművészet a legnehezebb, de a legszebb, a legnagyobb művészet.”*¹²

Végigélte az első világháborút, forradalmat, a tanácsköztársaság megdöntését, látott sok „hőst” és maga is véghezvitt másokat szolgáló nagyívű tetteket, de legnagyobbra azt becsülte, ha az ember saját magán képes győzedelmeskedni. *„Nekünk is hősöknek kell lennünk, legjobban a saját énünkkel folytatott küzdelmünkben. Az ember lényében sok a tövis: szenvedélyek, melyek belsejét megszaggatják. Az ösztönösség ez, melyen feltétlenül diadalmaskodnunk kell, ha énünk lealacsonyításába belenyugodni nem akarunk. Akkor azonban offenzívába kell lépünk; passzív magatartás itt célhoz nem vezet. A hibák és szenvedélyek tövisei ellen a szeretet, a lelki hősiesség lángjaival kell küzdenünk.”*¹³ Nem tartotta elfogadhatónak azt, ha valaki a tehetetlenségére hivatkozott és magában sem tűrte a tehetetlenség csíráit: *„égjen a szomjúságunk, gyötörjön a tehetetlenségünk, és öntsön el bennünket a szeretetnek gyümölcsöző túláradása mindent, hordja be termő aranyfövenyével kérgesre száradt földünk*

¹¹ Prohászka O.: Élő vizek forrása 104.o.

¹² Pápai lelkigyakorlat

¹³ Prohászka O.: Élő vizek forrása 69.o.

repedéseit".¹⁴ Nem tartotta elfogadhatónak azt sem, ha valaki az élet visszafordíthatatlanságára hivatkozott, az idő elmúlására, arra, hogy már úgyis mindegy: „...nincs gyógyíthatatlan hiba, nincs javíthatatlan bűn! Mert mindenki mehet a Krisztus útján. Késő? Míg lélegzünk, nem késő! Míg él bennünk a szándék, míg rendelkezik az akarat, nem késő! Hatalmunk van itt a földön, hatalmunk lelkünk jövője felett. Nyitva a Krisztus útja.”¹⁵

Avilai Nagy Szent Teréz végletessége

Krisztusról nevezett Szent Teréz (1515. március 28. Avila - 1582. október 4. Alba de Tormes) lelkiségét jól példázza a következő történet: Az Encarnación kolostorban éppen ment a cellája felé, amikor a lépcsőn megpillantott egy kisfiút. Meglepődött, és kíváncsian megkérdezte tőle: 'Ki vagy Te?' A kisfiú rámosolygott, majd visszakérdezett: 'Te ki vagy?' Szent Teréz öntudatosan válaszolta. 'Én Jézus Terézája vagyok! Erre a kisfiú újból rámosolygott és azt mondta: 'Én pedig Teréz Jézusa vagyok!'. Majd egy pillanat alatt eltűnt.¹⁶

Ki vagyok én? – kérdezi magától az ember annyiszor élete során, s mielőtt magunkban most választ adnánk erre, tekintsünk Terézre, aki nem földi identitásával definiálta magát, nem származásával, nem hivatásával, nem valamely emberi jellemzőjével, hanem Krisztushoz tartozásával. Ő az: aki Krisztusé. Tevékenységeivel pedig azt szerette volna elérni, hogy erre a tényre, hogy az Úré vagyunk, mások is ráébredjenek és életüket ennek megfelelően rendezzék át.

Teréz már gyermekkorában a legnagyobb jóra vágyott: Isten országára, s 7 évesen testvérével úgy gondolta, hogy ha a vértanúk azt elnyerik, akkor egyértelmű a teendő, vértanúnak kell lenni. Miután pedig megghiúsult szökésük a mórok földjére, a remeteség mellett döntöttek, a házuk melletti kertben kövekből remetelak építésébe fogva, alamizsnát osztva, lány játszótársaival zárdai életet imitálva. Édesapja akarata ellenére 21 évesen, egy hajnalon elszökve otthonról, valóságban is zárdába vonult. Nem volt könnyű az elszakadás, ezt írta róla: „mintha ízenként szaggattak volna szét.” Mégis megtette, s ez oly jellemző Terézre: ha egyszer belátta, hogy nincs értelme máshogy leélni ezt a földi életet, csak Istennek adottan, akkor a világon senki, még ő saját maga sem akadályozhatta meg önmagát annak végrehajtásában. „Az ördög azt sugdosta a fülemben, hogy nem bírom majd ki

¹⁴ uo.34.o.

¹⁵ Pápai lelkigyakorlat

¹⁶ vö: <http://parbeszedhaza.hu/cikk/pragai-kis-jezus-kegyszobor-pesti-jezus-szive-templomban>

a szerzetesi élet nehézségeit, mert annyira el vagyok kényeztetve. Ezzel szemben azzal a gondolattal védtem magamat, hogy ha Krisztus Urunk annyit tudott érettem szenvedni, már csak méltányos dolog, hogy én is elviseljek valamit az Ő kedvéért: Ő majd megadja az erőt hozzá! (...) Szóval, nehéz kísértések ellen kellett küzdenem azokban a napokban, olyannyira, hogy belebetegedtem: nagy lázam lett s egyik ájulásból a másikba estem." Olyannyira fokozódott betegsége, hogy a halál küszöbére ért, már viaszt is csepegtettek a szemére, ekkor mintha a világ számára halt meg volna végképp, hogy azután még teljesebb szívvel Istenre irányuljon. A betegségből magához térve a sok szenvedés mélyén, amit átélt: „az első ima, amelyet Ő öntött a lelkembe, egy különösen nagy kegyelmet szerzett nekem, azt ti. hogy megértette velem, mit jelent őt szeretni."

Teréz nem ismert közéletet az Istennek adottságban. Szerzetesi életének első húsz évét utólag nagyon kritikusan értékelte – sok szerzetes pedig megirigyelhetné azt az odaadottságot is –, mivel visszatekintve a középúton látta magát föld és ég között: „majdnem húsz esztendeig jártam ezt a viharos tengert, bukások, fölkelések, újabb bukások közepette". Nem elégedett meg az átlagos szerzetesi lelkülettel, valami sokkal teljesebbre vágyott, lelki könyvekben és egyre elmélyültebb imában keresett utat. A kolostori életben a világi hívságtól való külső szabadságot látta, de ő a belső szabadságot kereste. Első elragadtatásában azt hallotta az Úrtól: „Azt akarom, hogy ezentúl ne társalogj emberekkel, csak angyalokkal." S onnantól kezdve Istennel való társalgásban töltötte életét, s ha emberekkel beszélt, ez a belső szó, belső jelenlét már nem homályosult el.

Lelki gyermekeit ugyanerre a végletes, végzetes elhatározásra hívja: „Ti azért jöttetek ide, nővéreim, hogy meghaljatok Krisztusért, nem pedig azért, hogy az Ő kedvéért ápolgassátok magatokat.”¹⁷ Logikus belátással igyekszik meggyőzni, összehasonlítva azt, hogy ha az ember lemond Istenért a múlandóhoz való ragaszkodásról, tulajdonképpen arról mond le, ami amúgy is elmúlna, ami amúgy is semmivé válik. „Ha pedig Ő Szent Felsége azt akarja, hogy azzal, ami semmi, érdemeljük ki azt, ami minden, ne legyünk együgyűek...”¹⁸ Számára szinte érthetetlen, hogyha ezt a nyomorult életet Istennek, mindenek Urának, a legnagyobb Felségnek adhatjuk, aki egyedül képest azt az ő kegyelmével értékesé tenni, miért választ valaki más utat. „Hányan maradnak a hegy tövében, holott feljuthattak volna a csúcsra! Most újra mondom és kérem, hogy gondolataitok és vágyaitok mindig

¹⁷ Szent Teréz: A tökéletesség útja 65.o.

¹⁸ uo. 93.o.

magasan szárnyaljanak.”¹⁹ A magasra szárnyalás törekvését hinti a nővérek között és az utókorban, sorait olvasók között: óvva int a rossz társaságtól, mint az egyik legnagyobb megtévesztő erőtől, a hamis beszédűtől, mindentől, ami koszossá teszi a lelket, az erények gyakorlására buzdít, egyenességre, bátorságra, valamint a belső ima gyakorlására, elmélkedésre Krisztus életéről, Isten nagyságának és szeretetének megfontolására. Hangsúlyozza, hogy Isten nem egy távoli Úr, hanem olyan valóság, aki szüntelenül átölel minket s csak arra vár, hogy Őt beengedjük: „...mihelyt a mi lelkünk teljesen megszabadul mindattól, ami teremtmény s így Isten iránti szeretetből üres lesz, az Úr azonnal Önmaga tölti be azt.”²⁰ Szent Teréz tapasztalatával biztosít arról, hogy az Úrnak ez a beengedésével milyen csodálatos világ nyílik meg: „Ő Szent Felsége nem fukarkodik a lakbérrel, ha valahol jól fogadják”.²¹

Ő is fontosnak tartja az önvizsgálatot, a szigorúságot önmagunkhoz, nem tud beleegyezni semmiféle lelki eltunyultságba, de ő arra helyezi a hangsúlyt: vessük magunkat Krisztus kezébe. Ne maradjunk tőle távol bűneink felhánytorgatása vagy valami hamis alázattudat miatt. Tegyük meg, ami rajtunk múlik, az Úr majd hozzáteszi a magáét, mi csak adjuk a kezébe lelkünket és fogadjuk el azt a közelséget, amire hív minket. A bűnök akadályok Isten és köztünk, ezért kell elvetnünk azokat, de miattuk nem maradhatunk távol szerető Urunktól. Így lépett ő lelki házasságra Krisztussal, s engedte meg, hogy az Úr egészen elfoglalja. „Magamat átadtam én, cserét csináltunk mi ketten: /Szerelmesem lett enyém, s én Szerelmesemé lettem.”²²

Szent Katalin buzgósa

„Soha ne légy tekintettel semmiféle méltóságra, sem alacsony, sem magas származására, sem törvényes, sem törvénytelen születésére, mert Isten Fia, akinek nyomdokait követnünk kell, soha senkitől, sem igaztól, sem bűnöstől, sem az állása, sem a származása miatt nem vonta és nem vonja meg magát, hanem egyforma szeretettel fogadja minden értelmes teremtményét, mivel ki akarja emelni a halálos bűn rothadásából a világ hiúságából, és vissza akarja vezetni a Kegyelemre.”²³

¹⁹ Szent Teréz: Gondolatok Isten szeretetéről. in: Puskely Mária: Avilai Teréz. Pécs, 2001

²⁰ Szent Teréz: A belső várkastély 459.o.

²¹ Szent Teréz: A tökéletesség útja 195.o.

²² Szent Teréz: Magamat átadtam én (részlet). In: Versek, A lélek kiáltásai Istenhez. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2006.

²³ Szent Katalin: Misztikus levelek I. 57-58.o.

Sienai Szent Katalin (1347. március 25. Siena - 1380. április 29. Róma), miután már gyerekkorában elhívta egy látomásban az Úr magának, tizenhat évesen elvonult lakóházuk pincéjébe, három évet töltve itt magányosan, majd az Úr egy láthatatlan gyűrűt húzott az ujjára, eljegyezte magának, s ezután elküldte az emberek közé. Folyamatos elfoglaltságai között szüntelen leveleket diktált, éveken keresztül több „titkár” is volt körülötte, akik lejegyezték azokat. Ezekben a levelekben mutatkozik meg az a buzgósága, ahogy másokat igyekezett befolyásolni a jóra. Pio atyához hasonlóan látta, érezte, milyen lelki állapotban vannak a hozzá közelebb vagy távolabb álló személyek, akár idegenek is, akár egyházi vagy világi méltóságok, s lelki gyötrődésükre válaszként már diktálta is a levelet, nem burkoltan dorgálva a szennyes tettekben fetrengőket, vagy buzdítva a megfáradtatkat. *„Ó, nyomorult ember! Amikor majd számon kéri tőled mind ezt a legfőbb Bíró, nem fogsz tudni számot adni, és mivel nem tudsz, az örök halálba zuhansz!”*²⁴ – írja egy papnak, akinek szemére veti, hogy szolgálat helyett úrként él, pompában, lakomákkal, göggel felfuvalkodva. Vagy például egy helyiség plébánosának és a helyi kolostor vezetőjének ezt írta: *„És mivel úgy tűnik, az igazság útja a bennetek lévő gyűlölet miatt lezárult, és a hazugságé és az ördögé, a hazugság atyjáé igen tágra nyílt bennetek, azt akarom, hogy egészen hagyjátok el ezt az utat”*²⁵. Egy bíborosnak, aki Tália legátusa lett, ezt írta: *„A nyomorult önszeretet elszakad az igazságosságtól és igazságtalanságokat követ el; szolgálai félelme van, ami nem engedi igazságosan tennie azt, amit tennie kell, vagy a hízélgések miatt, vagy állásának elvesztését féltve. Ez a gonosz szolgaság és félelem vezette Pilátust Krisztus megölésére.”*²⁶A papoknak írt dörgedelmes levelekben leginkább azt fájlalja, hogy akinek vezetnie kellene a nyáját, pont, hogy megbotránkoztatja, vagy rossz útra téríti. (Nem csoda, hogy sok levele elveszett, gondolom sokan nem őrizték büszkén a kapott fejmosást.) Igyekszik ráhatni a befolyással rendelkező emberekre, mert ha ők megváltoznának, akkor az sokakra hatással lenne. Megkapó ez a törekvése és az, mennyire hitt abban, hogy az ember, ha az eszével vagy a szívével belátja útjának helytelenségét, meg tud fordulni, meg tud változni. Terézhez hasonlóan számára is annyira egyértelmű volt, hogy Istenen kívül minden hiábavaló, és az ész hiányát látta abban, ha valaki ezt nem látta be. *„Nyelv nem képes elbeszélni, mennyire hiábavaló az istenen kívüli reménység, üres és múlandó (...) amikor azt hisz-*

²⁴ uo. 35.o.

²⁵ uo.43.o.

²⁶ uo.54.o.

szük, hogy birtokoljuk őket, akkor csúsznak ki a kezeink közül (...) és ha mégis megtartjuk, nagy fáradtsággal és rendetlen félelemmel tartjuk meg, rettegve, hogy elveszítjük őket, , és ettől az ember elviselhetetlenné válik önmaga számára (...) elveszik tőlünk a szabadságot.”²⁷ A lelkiismeret érzékenyítésére tanít, sokszor alkalmazza azt a képet, hogy a lelkiismeret kapuja elé egy kutyát kell helyezni, aki nyomban jelez, ha nem kívánatos gondolatok, érzések, események felé megy az ember. Egy olyan belső jelzőrendszer kimunkálását javasolja, amiben az ember meg tudja előzni bukását egy folyamatos önreflexióval, rajta kapva magát azon, ha rossz úton indulna el.

Katalin nem lett apáca, csak annyi kötelezettséget vállalt, hogy ne kelljen elvonulnia a világtól (a harmadrendi domonkos nővérek, mantellák közé lépett). Szabadságát teljes mértékig így sem őrizhette meg, mert miután perbe fogták eretnekség vádjával, melyben elítélni nem tudták, egy állandó gyóntatót rendeltek ki mellé, Capuai Rajmund domonkos szerzetest, aki minden-hova elkísérte, aki halála után életrajzát megírta, és ami ránk maradt Katalinból, azt bizonyos értelemben talán cenzúrázta is. Mindenesetre, amikor nem tudott Katalin mellett lenni, csak levélben érintkeztek, akkor szentünk őt is jól kiosztotta. Ennek ellenére mély lelki kapcsolatot alakult ki köztük, s jellemző, hogy amikor igazán szüksége lett volna Katalinnak arra, hogy mellette legyen, a halála előtti hetekben, amikor a negatív erő tombolt a cellájában (ebben is hasonlít Katalin Pio atyára), akkor Rajmund más megbízatást kapott. Persze Katalin ekkor sem volt egyedül, Isten segítségére hagyatkozott, de megdöbbenő, milyen belső harcban kellett helyt állnia a negatív erő támadásaival szemben a halála előtti hetekben, tetézve ezt testi szenvedéssel. Neki, akit semmiféle vagyon, gazdagság, vágy nem tudott felkavarni, semmire sem volt szükséges a földből, még az ételre sem, - évekig az Euchariszián élt - a látomásokban érzékelt ördögökkel való vívásban meg kellett küzdenie a maga nehézségeivel, melyek nem voltak átlagosak, ám a lelki erő nagy próbáját adták. „Az ördög sosem alszik (...) azonban nem tud ártani az ő virrasztása, mert sem szeretetünk hevét nem tudja elviselni, sem annak az egyesülésnek illatát, mely által a lélek énbennem, a csendes óceánban van (...). Az ördög elmenekül, mint légy a fazéktól, amely lobogva forr, mert fél a tűztől; ha a fazék langyos volna, a légy nem félne, hanem belemászna (...).” „Örüljön a lélek, ha sok zaklattatást érez (...) Hozzám fut, az örök Istenhez, akinek jósgából megmaradt jó és szent akarata, amely nem adta bele-

²⁷ Szent Katalin: Misztikus levelek II. 387.o.

egyezését, hogy a nyomorúságok után menjen, melyek zaklatták őt."²⁸

Boldogság és szenvedés

Az emberi lét egyik mozgatórugója a boldogság keresése, s az egyik legnagyobb félelme a szenvedések átélése. Mégis, az emberre jellemzőbb, hogy nem a kiutat találja meg a valódi boldogság felé, hanem mindinkább belebonyolódunk életének kusza fonalaiba, ha pedig boldogságra lel, máris felüti a fejét a rettegés az elvesztésétől.

Szent Teréz és Katalin egyaránt abból fakadónak látja az ember szenvedését, hogy rendetlen szeretet, saját akarata köti gúzsba és az elmúlókhöz ragaszkodik. „... *nem másból áll a szenvedés, csak abból, hogy azt akarja, ami nem lehet a miénk*”²⁹ Az ő szemükben az Istenért vállalt „szenvedés” - elválásunk olyan személyektől, akik rossz irányba visznek, rossz tulajdonságaink kiírása, lemondás helytelen akaratunkról, nehéz feladatok vállalása - átfordul boldogságba, mert látják, hogy az a kincs, amit megnyernek ezzel, összehasonlíthatatlanul értékesebb bármi másnál. „*Boldog a szív, mely Istenért lángol,/ki minden gondolatát általjárja,/lemond érte a teremtet világról,/dicsre s öröme Benne rátalálva,/magát is hanyagolja mindahányszor,/csak Istenért tesz mindent, Őt vigyázza,/eképp hajózik derűs türelemmel,/míg bős hullámokat tornyoz a tenger*”.³⁰ Ezzel együtt nem voltak sóltan lelkek, akik az emberek között ne találtak volna virágzó lelki kapcsolatokra. De ez az emberi szeretetnek már olyan formája, melyben a csalódás bár sebeket okozhat, de azokból lelket méltelyező szenvedés nem fakad, mert nem birtokol senkit, nem akar mást, csak az Istennel való egységet és örömét leli az egyfelé tartó lelkek együtt rezdülésében. A lemaradókat vagy szenvedőket segíti, mivel látja minden lényben az Egyet; ha pedig becsapják, megsértik őket, akkor nem törnek meg, mert akihez valóban kötődnek, az sosem okoz csalódást, nem hagy el, nem lesz hűtlen. Saját hűségüknek bizonyítását látják a nehéz helyzetekben. „*A megpróbáltatásokat lehetőségnek veszik, melyben bizonyíthatják Nem igazi lovag az, akit nem próbáltak ki a csatatéren: ugyanígy lelkednek is meg kell tapasztalnia a sokféle szorongatás csatáit; és ha ezekben bizonyítottnak látszik majd a türelem, és nem fordítod hátra a fejed, türelmetlenül megbotránkozva azon amit Isten történni enged, akkor örülhetsz és ujjonghatsz*.”³¹

²⁸ Szent Katalin: Dialógus

²⁹ Szent Katalin: Misztikus levelek I. 49.o.

³⁰ Szent Teréz verese: Boldog a szív, mely Istenért lángol

³¹ Szent Katalin. Misztikus levelek I. 131.o.

Mondhatjuk, hogy az önként vállalt nehézségek még könnyebben elviselhetőek, mint azok, melyekkel szemben tehetetlenek vagyunk, amik megtörténnek velünk, beleegyezésünk nélkül, fájdalmat okozva. Prohászka megkapóan ír erről, jól ismerve a fájdalmak okozta sebek lélekbénító hatását: *„Vannak fájdalmak, melyek porba sujtanak, és kábult lényünk elveszíti a helyes irányok, a termékeny lelki kapcsolatok tudatát, szédülten próbálunk talpra állani és visszaesünk százszor is az első lépés előtt. Vannak fájdalmak, melyek mint a lélek földrengései, mindent leomlasztanak, amit építettünk; elveszünk bennük, mint az omladékok eltemetettjei, ha nincs kezünkben az isteni Szívtől átjárt akarat erős csákánya, mely minden romok alól napvilágra és bennünket. Vannak belső, rejtett emésztődések, melyekben lelki súlypontjaink, értékeléseink eltolódnak, elveszítjük a természetfölötti gravitációknak Isten felé vonzó irányát...”. Ám megoldást is mutat, Krisztust úgy állítja elénk, mint aki az élet hajótöröttjei felé nyújtja kezét. Ebben ismét Prohászka letörhetetlen eltökéltsége mutatkozik meg, nem kételkedhetünk benne, hogy tapasztalatból, megéléssel, nem pusztá szólamokként állítja, hanem a megvalósíthatóságban való bizonyossággal: *„Súlyos terhet viszek. Talán gyászt, talán más terhet... Nem roskadok össze, megyek, mert előttem jár a Krisztus, és világít. Hallom a gonoszok üvöltését, látom a világ nyelvöltögetését. Mindegy. Előttem a Krisztus, és megyek.”*³²*

Túllépés önmagunkon

Láthatjuk, hogy egyikőjüknek sem volt belső küzdelmekből mentes az útja, nem mondhatjuk, hogy nekik könnyű volt. Azt talán igen, hogy eleve óriási és nemes lélekkel születtek, de ettől nem kedvetlenedhetünk el. Azt kérik ők is, higgyük el, hogy Krisztus szívének szeretete mindenkit perzsel, csak az odaadásunkra vár, hogy felégethessen. A kohóban eléggé pedig a kicsi és a nagy, a bármilyen fából származó fahasáb egyformán tűzzé válik. Erre az Isteni kohóba ugrásra buzdítanak mindhárman, a maguk módján. Ahhoz, hogy ezt az ugrást megtegyük, túl kell lépni önmagunkon. Az átugrás a véges, magunkat lekorlátozott emberi létből a végtelen Isteni létbe mérhetetlen szakadék lehetetlennek tűnő átívelését jelenti, ám ezt nem egyedül kell megtennünk. Ott a Krisztusi kéz, amit ha megfogunk, átemel, nekünk csak fogni kell, jó szorosan, nem elengedve. Nem magányosan kell indulnunk egy távoli, mérhetetlen messzeségbe, csak észrevenni, hogy az élő Krisztus itt áll a kapunkban, *„és szíve van, igazi*

véres emberszíve, hogy legyen nekünk egy biztos, ragyogó istenkapunk, ahonnan egy ölelésnyire sincs a Végtelen".³³

Nagyon sok függ az elhatározáson, azon, hogy egy-egy fordulópont után tudjunk újra elszántan indulni tovább: „Most egy új könyv kezdődik, akarom mondani, egy másik, egészen új élet. Az eddigi az enyém volt; ellenben azt az életet, amelyik a belső imának előbb fejtegetett kegyelmeivel kezdődik, úgy hiszem, joggal mondhatom, hogy az Úristen élte énbennem. Nélküle, - meg vagyok róla győződve, - nem lettem volna képes oly rövid idő alatt olyan rossz szokásokból és hibákból kivetkőzni. Áldott legyen az Úr azért, hogy megmentett engem önmagamtól.”³⁴

A modern pszichológia sokszor vádolja a kereszténységet az-
zal, hogy elveszi az ember önbizalmát, önpusztítást, önutálatot eredményez folytonos önvádjával, és megakadályozza a személyiség kiteljesedését. Bár sok példa volt erre az évszázadok folyamán, de ez egy rosszul értelmezett lelkiség. Valójában nem az ember valódi énjének legyőzéséről van szó, épp ellenkezőleg: az ego véges, töredezett rétegei alól az Istentől való örök lélek ki-
ásásáról és felragyogtatásáról, a valódi „én”, vagyis az Istentől való és hazatartó lélek mérhetetlen méltóságának felvirágoztatásáról. „Mi Istentől vagyunk. Isten vonzza a lelket s a lélek sóvárog feléje, vágyódik vele, a legnagyobb jóval egyesülni. Ez legmélyebb és leghatalmasabb kényszere, a szellemi világban szüntelenül tevékeny őserő, s úgy dolgozik a lelkeken, mint anyagon a gravitáció.”³⁵ „Tudom, hogy az övé vagyok, és tudom, hogy csak akkor leszek igazán önmagamé, ha az övé vagyok.”³⁶ „...sohasem fogjuk magunkat igazán megismerni, ha nem igyekszünk megismerni Istent.”³⁷ Az ember eleinte félti magát: mi lesz velem, a rosszul-jól felépített, de saját személyiséggemmel, mi leszek akkor én, az ember, aki magam kívánom meghatározni magamat? De ez a félelem csak addig tart, amíg az ember rá nem jön, hogy a végeessége helyett a végtelent kapja cserébe, hogy nem eltűnik, hanem teret kap igazi lényre, a benne szunnyadó Istengyermek. Míg rádöbben, hogy eddig mennyire lecsavart lángon élt, annak, ami az Ember, vagy ami az ember lehetne, eddig milyen szűk lehetőségeit ismerte csak, és megtapasztalja, hogy a véges egója elengedésével a benne szunnya-

³³ Prohászka: Élő vizek forrása

³⁴ Szent Teréz: Önéletrajz 109.o.

³⁵ Prohászka: Élő vizek forrása 176.o.

³⁶ Prohászka O. szentbeszédéből:

<http://www.baranyi.hu/files/Proh%C3%A1szka%20Ottok%C3%A1r%20hal%C3%A1la%20el%C5%91tti%20egyik%20utols%C3%B3%20szentbesz%C3%A9de.pdf>

³⁷ Szent Teréz: A belső várkastély 261.o.

dó gyémánt felragyog „Tudom, megleled magad a lelkembe festve szépen, a mikor látod magad talpig fényben, felkacagsz...”³⁸

Amennyire tevékenynek kell lennünk önmagunk javításán, olyannyira passzívnak is, hogy miután a részünkről mindent megtettünk, végső soron Isten tudjon bennünk munkálkodni, a saját kedve szerint „...elszánt akarattal teljesen odaadjuk neki a lelkünket s azt úgy üresítsük ki, hogy abba, mint saját lakásába, azt tehesse bele s belőle azt vehesse ki, amit akar.”³⁹ A legfontosabb, hogy ha egyszer elkezdünk ezen az úton járni, ne adjuk fel. „...mindjárt a legelején a lehető legerősebb eltökélt szándékuk legyen folyton előre haladni, amíg csak el nem érik a célt; történjék akármi, érje őket bármi; legyen bár sok szenvedés az osztályrészük; szólják meg őket mégannyian; akár legyen kilátásuk arra, hogy elérik a forrást, akár pedig le kelljen térniök a szenvedések súlya alatt és meghalniök útközben; akár kitartson a bátorságuk mindvégig, akár elfogyjon: egyszóval ki kell tartaniuk még akkor is, ha fejükre szakadna a világ.”⁴⁰ Ez az állhatatosság Szent Terézben, Szent Katalinban és Prohászkaiban is megvolt, s ez lehet az egyik kulcsa győzelmüknek. Történhetett bármi, kívül a világban vagy belül a lélek örvényeiben, ők kitartottak, nem adták fel, és másokat is erre buzdítottak, ebben segítettek. S szavuk elhangzik évtizedeken, évszázadokon át, így segítenek most is, mintha nemcsak térben, hanem időben is pásztáznák a fogékony lelkeket, keresve, kinek hiányzik egy szó, egy sugallat, egy tanács, intés az Isten útján való kitartáshoz, ők ezt a szót vagy intést igyekeznek megadni, minél több lelket ezzel az Ő Uruknak megszerezni.

A misztikus és a tevékeny élet összhangja

„A súlypont e belső fejlődésben nem arra irányul, hogy teljesen kiemelkedjünk az emberi kötelékek közül és eltépjünk magunk körül minden személyes vonatkozást, hanem arra, hogy mindezt önmagunkkal együtt készségesen rendeljük alá Isten szolgálatának, és Isten akaratát életünk végleges iránytűjének tekintsük...”⁴¹

Mi sem bizonyítja jobban, hogy az önmagunkból való kilépés és Istennek való átadottság nem elidegenedést jelent a világtól – nem is valami érzелgős cukormázás lebegést ég és föld között, hanem pont hogy a világban való tevékenység felfokozását –,

³⁸ Szent Teréz: Lélek, lakod én legyek. In: Versek...

³⁹ Szent Teréz: A tökéletesség útja 159.o.

⁴⁰ uo. 121.o.

⁴¹ Prohászka O.: Élő vizek forrása 25.o.

az annak áttekintése, hogy a három misztikus belső elmélyüléséből milyen óriási lendületű tettek fakadtak.

Szent Teréz megreformálta a sarus karmelita rendet, új szabályzatot alkotva, mely részben visszatért a rendalapítás eredeti regulájának szigorához, főként pedig azt célozta meg, hogy elvonultabb és mélyebben Istennek adott életet éljenek az apácák, ne felszínes, anyagi dolgokkal foglalatoskodó hiúságokban teljenek el éveik. Ő maga azonban nem maradhatott meg a vágyott elvonultságban, hanem folyamatosan teljesítette az Úr parancsát, ami újabb és újabb zárdák létrehozására irányult. Végül húsz év alatt 17 női és 15 férfi kolostort alapított, sokat közülük nagy egyházi és/vagy világi ellenállások és teljes pénzhiány, zord időjárási viszonyok és ellenkező emberi akaratok közepette, de olyan szent elvetemültséggel tette ezt, hogy amikor „az egyik püspök pedig, akinek jelentették, hogy Teréz új kolostor alapítását tervezi, szárazon megjegyezte: 'Akkor az a kolostor már meg is van alapítva!'⁴² Eközben folyamatosan írt, megírta önéletrajzát; lelki vezetést a tökéletesség útjáról és a lélek belső várkastélyában való haladásról apácáinak, az alapítások történetét, verseket, énekeket; valamint több száz levelet, amiből közel 500 maradt az utókorra, melyekben rokonokat, egyházi és világi méltóságokat intett a helyes útra, akár anyagi, akár lelki dolgok tekintetében. Még a királynak is írt, alig elkerülve az inkvizíció haragját. „Életének utolsó napjáig viselte a sok utazás, az alapítások, a legkülönbébb tárgyalások terhét, s közben az egészsége már nagyon rossz állapotban volt. Utolsó hónapjait - főleg néhány hatalmaskodó kolostori előjárónő láttán - szenvedés, keserűség és csalódás nehezítette.”⁴³

Szent Katalin állandóan vándorúton volt, Itália szerte prédikált, városállamok kibékülése ügyében tárgyalt, többször megfordul Firenzében, Pisában, Luccában, Rómában, Nápolyban. Az 1374-es nagy pestisjárvány idején ápolta a betegeket, imáját gyógyító erejűnek tartották, sokak csodatevőként tisztelték. Tevékeny résztvevője volt az egyházpolitikának, 1376-ban Avignonba ment és hozzájárul ahhoz, hogy XI. Gergely pápa visszatérjen Rómába, később pedig VI. Orbán pápa kérte fel tanácsadójának. Arról már szóltunk, hogy mindeközben ő is több száz levelet írt, illetve diktált.

Prohászka a „szokásos” papi, illetve püspöki tevékenységei mellett számos módon belenyúlt Istent sugárzó és az isteni értékeket, erkölcsöt számon kérő lelkiségével a társadalomba, azzal a meggyőződéssel, hogy kereszténynek lenni nem elfordulást je-

⁴² <http://www.katolikus.hu/szentek/1015.html>

⁴³ <http://www.katolikus.hu/szentek/1015.html>

lent a világ dolgaitól, hanem Isten akaratának mind határozottabb kibontását az emberi életet meghatározó különböző szinteken, kulturális, politikai, szociális és szellemi környezetben. A teljesség igénye nélkül, tevékenységeiből párat kiemelve: Folyamatosan jelentetett meg cikkeket lelkiismereti, kulturális és aktuális társadalmi kérdéseket tárgyalva (az Esztergom című politikai és társadalmi hetilap egyik alapítója és főszerkesztője volt; a Magyar Sion-ban sok év során több mint 60 értekezése jelent meg; az Élet című katolikus szépirodalmi folyóirat kibocsátásában tevékenykedett). *„Az első világháború után elgondolása volt, hogy a fronton harcoló föld nélküli parasztokat kötött kisbirtokokhoz kell juttatni. A javaslatot nagy érdeklődés követte. A székesfehérvári püspök el is kezdte a földosztást egyházmegyéjében, de követőkre nem talált.”*⁴⁴ 1918-ban 60. születésnapján nemzeti gyűjtés alapján Hadiárva-házát létesített. 1920-1922 között parlamenti képviselő⁴⁵ volt, valamint a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjának elnöke. Meggyőződése, hogy az igazi Istent szeretőknek tevékenyen részt kell venniük a világ sorsának alakításában, mert ha ők nem teszik meg, az istentelenek igen, annál nagyobb buzgalommal, s akkor mi jót várhatunk. Sok csalódás érte, pl. a nemzetgyűlésről így ír: *„Az a gyűlés a kis koponyák és a nagy akarnokok gyülekezete. Tele vannak ambícióval és elbizakodottsággal és panamákkal; s végre is ez a gyülekezet kompromittálja az embert tehetetlenségével.”*⁴⁶ Ám ha egy ajtót bezárultnak látott, keresett másikat, amin át odaléphetett az emberek közé, valódi hathatós tevékenységet kifejtve. Halála előtti rosszulléte sem az ágyban érte, hanem szószéken. Az előtte való hónapokban bár orvosai azt javasolták, kímélje magát, ne utazzon, ő lelki gyakorlatokat tartott szerte az országban.

Honnan vették az erőt mindehhez? Amikor reggel elmegyek dolgozni, majd elintézem ügyes-bajos dolgaimat, részt veszek a családi életben, bizonyos napokon pár órát Isten ügyéért is teszek: ezek után ájultan zuhanok az ágyba. Belénk is van szocializálva a „fáradtság”, az emberek méregetik, mennyit tesznek, és ha a kevésnél kicsit többet, akkor már el „kell” fáradni. Ők hon-

⁴⁴ <http://tortenelemcikkek.hu/node/410>

⁴⁵ 1920.jan.1. Naplójegyzetek: „Küldöttség jött hozzám, fogadnám el a képviselő-jelöltséget. Nagy Ignác könyörgött és kért; elfogadtam; mást nem tehettem. Szívvel-lélekkel teszem, mert különben a keresztényszocialisták csillaga itt alkonyul. Kecskés buzgó, de intranzigens, s nem tudja egyesíteni a társadalmat, sőt ellenszenvessé teszi a keresztényszocializmust. Ezt nem szeretném! Ma, jan. 1-én Irma s Ilonka egy-egy élő malacot, nemzeti szalaggal felpántlikázva karjukon hordva jöttek gratulálni. Ennyi szerencsét még nem jelképeztek, s így még nem gratuláltak nekem soha. No, akkor az idén tán még felakasztanak!”

⁴⁶ <http://tortenelemcikkek.hu/node/410>

nan vették az energiát a sok tettükhöz? Nem a maguk erejéből. Hiszen nem is magukért dolgoztak. Az adta nekik az erőt, akinek szolgáltak. Szent Teréz a külső tettek és történések közben az egyre teljesebb Krisztussal való egyesülés útján járt, Isten magához szegezte szíve átszúrásával, magába vont, s nem voltak külön: „*mintha valami patakba, vagy kútba eső esnék az égből, a kétféle víz úgy összekeveredik, hogy lehetetlen elválasztani őket, vagy megkülönböztetni, melyik a patak vize és melyik hullott az égből. Vagy pedig, mint mikor a kis csermely belefolyik a tengerbe: lehetetlen annak vizét többé megkülönböztetni a tengerétől*”; „*a lélek abban a lelki központban mindig együtt marad Istennével.*”⁴⁷

Szent Katalin is szüntelen Istenhez szegezetheztségben élt, láthatatlanul magán hordozva a stigmákat. Maga beszél arról, Isten olykor miként ragadta el: „*...amint a tűz magasabban lobog, ha raknak rá, ugyanígy növekedett a tűz ebben a lélekben úgy és annyira, hogy az emberi testnek szinte nem volt többé lehetősége megakadályozni, hogy a lélek elhagyja a testet. És ha Annak az Erőssége, aki a legfőbb Erősség, nem abroncsolta volna körül, megszűnt volna számára az élet.*”⁴⁸ Prohászka pedig így vall az Élő vizek forrása című könyvében: „*Hozzája menekülök, lelkem karjait nagyra tárom feléje, minden lét és élet középpontja felé. Át merem ölelni őt, szíven pihenek s ott megtudom: ez az én helyem.*” Csak a földi szemlélő számára tűnik ez kétféle, egy külső és egy belső életnek. Valójában ez egy nagy, Isteni működés a mindenható Úrnak egészen átadott lelkekben, egy szüntelen belső égés, melynek szikrai kipattannak a világba, hogy az isteni akarattal feléigessék azt.

Lehet olvasni olyan véleményeket, hogy az Istennel való egyesülés valójában emberi vágyak kivetítése vagy szublimálása, nem is valós élmény, csak egy pszichológiai megoldás a szükségletekre. Aki érezte már Isten mindent elöntő jelenlétét, az tudja, hogy ez mekkora ostobaság. „*Talán azt mondja valaki, hogy így beszélni annyi, mint a földi szeretet sajátosságait vinni Istennel való vonatkozásainkba. Ez nem igaz. Mi Istentől vagyunk. Isten vonzza a lelket s a lélek sóvárog feléje, vágyódik vele, a legnagyobb jóval egyesülni. Ez legmélyebb és leghatalmasabb kényszere, a szellemi világban szüntelenül tevékeny őserő, s úgy dolgozik a lelkeken, mint anyagon a gravitáció. Innen merítünk minden földi szeretetet is, csak eltévesztjük, elmoszuk, eltorzíjuk, idegen utakra támolgyunk vele, meghordozzuk utcán, porondon,*

⁴⁷ Szent Teréz: a belső várkastély 457.o.

⁴⁸ Szent Katalin: Dialógus

útvesztőkben.”⁴⁹ Nem az égi vonzásnak engedők csapják be magukat, pont fordítva, azok, akik a véges vonzásokban egyre inkább széttöredezettké válnak, akiknek lelki békéje és egyensúlya múlandó lényektől és a változásnak kitett történésektől függ.

Bár Szent Teréz, Szent Katalin és Prohászka óriási gyémántok, és ha azt érezzük, hozzájuk képest csak kis szemcsék vagyunk, akkor is hinnünk kell, hogy egy kis gyöngyszem is felragyoghat: merítsünk erőt és bátorságot, útmutatást, biztatást és bizonyosságot példájukból, másoljuk le jellemük hősiességét és higgyünk abban, hogy mi is meg tudjuk tenni a magunk túl-lépéseit újra és újra önmagunkon, végességeinken, határainkon, megfogva a Krisztus kezét, aki átvezet. Ha pedig csodálva nézzük ez óriási lelkeket, azt gondolva, számunkra az Isteni cél elérhetetlen, tőlünk ennél sokkal távolabb, sokkal átjárhatatlanabb messzeségekben van Isten, akkor Prohászka helyreigazít:

„Óh, hagyjanak békén, dehogy van messze! Hogyan volna messze, mikor itt énekel bennem, s mikor én fogom a kezét. Mikor érzem, hogy beléje vagyok takarva, beléje vagyok akasztva, elborít, megtölt engem. Itt van mellettem, körülöttem, fellettem, bennem. Leomlok, és rám hajol, átfog, átítat, átizzít engem. Bennem van, és én Őbenne.”⁵⁰

Felhasznált irodalom:

Szent Terézia Összes Művei I. (A tökéletesség útja; A belső várkastély)
Avilai Szent Teréz: Versek, A lélek kiáltásai Istenhez. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2006.

Avilai Szent Teréz: Önéletrajz

Avilai Szent Teréz: Alapítások könyve

Puskely Mária: Avilai Teréz. Pécs, 2001

Sienai Szent Katalin: Misztikus levelek I. Kairosz Kiadó, 2012.

Sienai Szent Katalin: Misztikus levelek II. Kairosz Kiadó, 2012.

Sienai Szent Katalin: Dialógus. Paulus Hungarus – Kairosz, Budapest, 2003.

<http://www.katolikus.hu/szentek>

Prohászka Ottokár: Élő vizek forrása, Budapest, 1927. A Szociális Missziótársulat Kiadása

Prohászka Ottokár: Naplójegyzetek I., II., III.

Prohászka Ottokár: Modern katolicizmus

Prohászka Ottokár 1927-ben, Pápán szerzetesnővéreknek tartott lelkigyakorlatának szövege: <http://docplayer.hu/3542216-Prohaszka-ottokar-puspok-utolso-szentbeszedei-papa-1927-marcius.html>

http://eucharisztikuskongresszus.hu/PO_katol_123.html

⁴⁹ Élő vizek forrása

⁵⁰ Pápai lelkigyakorlat

A cikk írója: **Marlon Janka**, az ELTE tanítóképző karán vizuális nevelés szakon művészettörténet tárgyban diplomázott Krisztus-ábrázolásokból. Eddig rövid írásai jelentek meg az [AQUILA Magazin](#)ban és a [Túllépés](#) első számában. 20 éve az AQUILA közösség tagja.

Fotó: AQUILA ősz

Vargáné
Pável Márta

A misztikus teológia alapjai című könyvből részlet

(A könyv 2010-ben kiadva, magánkiadás)

36. oldal

„A misztikustól ez a kemény út (még) mit kíván?

(2.)A:Sz.Teréz 1.f. „ *Egy tudós mondta nekem nemrég, hogy az olyan lélek, aki nem elmélkedik, olyan mint a béna vagy szélütött ember. Hiába van keze-lába, nem tudja mozgatni. Lélek is van ilyen: annyira gyönges úgy belemerült az anyagiakba, hogy hiába nála minden: nem képes magába szállni.*”

Feltétel, hogy tudjon a lény csendben lenni. Ez elsőre könnyűnek tűnik, de hamar kiderül, hogy nagyon nehéz. Főleg az európai ember nem szokta a csendet. Mindenütt zaj, és ha azt hiszi, most csendet élvez, akkor is – többnyire – valamilyen zenét hallgat, ami szintén befolyásolja. Neutrálisan alig van az ember! Minden mély elmélkedés alapja, hogy az embernek ki kell üresíteni magát, és vissza kell húznia az érzékszervei működésének érzetét, és ebben az állapotban meg is kell tartania magát az elmélkedés idejére. Ha állandóan zajban van az ember, akkor automatikusan megakadályozza, hogy Isten szavát meg-

hallhassa. Isten „szava” annyira nem világi, csak annak hallható, aki a maga vevő készülékét – erre a rendkívülien finom hangra – ráhangolja. Isten mindig kizárólagosságot kíván! Aki ezt nem teszi, hiába adja elő buta ellenérveit, ezen oknál fogva nem észlelheti Istent. Isten pedig – a lény saját hibájából, mivel erőltetni nem fogja...–, nem tudja úgy vezetni, mint azt az embert, aki tud mélyen hallgatni, magát kiüresíteni.”

Aki a misztika útjával jegyezte el magát – ha csak akkora kegyelme nincs, hogy egy hasonló csoporttal haladjon együtt –, az emberi viszonylatokat nézve rettenetesen magányossá válik. Annyira más horizont, más dimenziók nyílnak meg, annyira összszemegy az addig száz százalékosnak vélt földi élet, és minden teljesen más értelmet nyer. Ha nem tudja ezeket a tapasztalatokat megértő lényekkel megosztani – márpedig igen kicsi esélye van rá, hogy így legyen –, akkor a földi magánya óriásivá nőhet. Egy vigasza lehet, hogy ezt Isten segítségével fel tudja dolgozni, és ettől egy igazi misztikus sem válik depresszívvé. Helyette ézerszer többet kap, igaz nem emberi mértékkel mérhetően.

Ugyanakkor a környezete, rokonsága megrémül, aggódik, vissza akarja téríteni a megszokott, nekik megnyugtató, de sehova sem vivő útra, mert ilyenkor csak a misztikus eltávolodását látják, de semmiképpen sem értik, hogy mi történik vele. Akkor sem jobb a környezetének megítélése szempontjából a helyzete, ha nagyvonalakban közli velük ennek a mély lelki útnak a lényegét, akkor sem értik meg, mert ehhez különleges képesség, helyzet, nyitottság stb. kell.

(1.) A. Sz. Teréz IX.f. *„Ó, ha mi, nővérek, megértenők, mily káros reánk nézve a rokonokkal való gyakori érintkezés: mennyire kerülnek őket! Én nem tudom megérteni, hogy mit találunk bennünk; mert nemcsak nem segítenek közelebb Istenhez, de még csak vigasztalást és szórakozást is hiába keresünk náluk.”* Nem vehető ez kegyetlenségnek, csak – mint említettem –, minden átértékelődik, más megvilágításba kerül. Az ismerősök, rokonok, visszatartó ereje nagy is lehetne, egy biztos jobb/egyszerűbb ezekről a dolgokról hallgatni, nem kommunikálni, mint folyamatos harcban lenni és bizonygatni, kinek és miért van igaza.

Igaz, a kötelező szülői, testvéri tisztelet, szeretet így sem marad el, de Jézus Krisztusnál is látható, hogy vélekedett:

Mt 12, 46–50 Amíg beszélt a néphez, megálltak kint anyja és rokonai, s beszélni akartak vele. Valaki szólt neki: "Anyád és rokonaid kint állnak és beszélni szeretnének veled." De ő megkérdezte azt, aki szólt neki: "Ki az anyám s kik a rokonaim?" Aztán kitárta tanítványai felé karját, s így szólt: "Ezek az anyám és testvéreim! Aki teljesíti mennyei Atyám akaratát, az nekem mind testvérem, nővérem és anyám."

Talán kicsit keménynek tűnik ez a bibliai rész, viszont ha arra gondolunk, hogy ez még több ezer év múlva is üzenet, és a szí-

tuációk különbözők lehetnek, akár egy misztikusnál, így nagyon is erősen tanító, és elgondolkasztató és igazoló rész lehet ez (is).

Az nagyon jó helyzet lenne a misztika útját járó lénynek, ha nem kellene a földi családot az égitől különszednie. Az is példamutató értékű, hogy Szűz Anya is fejlődve, soha nem akarta (nem is tudta volna...) magának megtartani, kisajátítani vagy akadályozni Jézus Krisztust az útjában, megváltásában, sőt a mai napig a legaktívabban segíti Szent Fiát ebben.

(1.) A. Sz. Teréz IX.f. *„Nem beszélek a szülőkről, mert azok nem egykönnyen hagyják cserben gyermekeiket. Ezeket nem is illenék távol tartanunk magunktól, ha vigasztalásra szorulnak s ha azt látjuk, hogy ez a lényeges dolgokban nincs ártalmunkra; s tényleg ezt meg lehet tenni lemondó lélekkel. Ugyanez áll a testvérekre is. Egyébként azonban, valahányszor meg voltam szorulva, a rokonnaim tettek értem legkevesebbet. Istennek egyéb buzgó szolgálói mindig siettek segítségemre.”* Misztikus az útján megtanulja kötelességeit, a szeretet mindig a kötelessége, de ő maga Istenen kívül alig számíthat valakire, de ezen ne is gyötrődjön, ne ezen gondolkodjon, útközben úgy is rá fog jönni, kinek hol a helye az ő életében.

7. Vidámságot (vidám misztikus megnyilvánulások)

Ez egy kicsit furcsának is tűnhet, mert eddig szenvedésről, magányról, eltávolodásról beszéltünk és most jön ez a vidámság. Igen, nem ellentétesek egymással, csak hogy ez nem a tudatlannak vinnyogása, hanem a felszabadult, független lélek derűje, vidámsága.

(1.)A. Sz. Teréz VI.f. *„Arra is igyekezzetek, hogy nővéreitek körében, az üdülés idején, jókedvűek legyetek, úgy, amint ez nálunk szokás. Ha pedig valamelyik rászorul arra, hogy felvidítsátok, legyetek vele jókedvűek mégolyankor is, midőn egyébként lehangoltak vagytok. Mindez hozzátartozik a tökéletes szeretethez, de csak akkor, ha tapintatosan történik.”*

Egy igazi hívő nem ájtatoskodó, nem komor és nem fontoskodó. Aki igazi annak nincs mit takargatnia, nincs miért „viselkedjen”, mer az lenni, aki. Nincs már megjátszás, másnak megfelelés, az lesz a lény, aki valóban Isten jelenjéhez közelít, és egyre inkább van!

Biblia Jer 15,10.20–21 *„Ha rátaláltam igéidre, eledelemmé váltak; igéd nekem örömöm és szívem vidámsága lett; mert te nevedet viselem, Uram, Seregek Istene!”* (Ugyan a) Profán világban nehezen elképzelhető az öröm, a vidámság oka, ezek mégis léteznek. A misztikus szép lassan, aprólékosan megszabadul azoktól a világi terhektől, vélt vagy valós bajoktól, amik mázsás kövekként nyomorították a mindennapjait. Egyszerre csak azt veszi észre a

lény, nincsenek akarások, teljesülések, és csalódások, nincs más csak az őt nagyon vonzó Isten és az Ő akaratának keresése, és ez az iga már édes, könnyű lelkűvé tesz. Nem kineveti a világot, de jelentéktelenné válnak azon dolgok, amik addig az arcát elkomorították. Innentől már szelíden tud mosolyogni, derűs, vidám lesz az egész lény.

Tudom Teréz is leírta, óvakodni kell a komor arcú „szentektől”, s ha ez igaz rájuk, akkor még jobban igaz a misztikusokra. Nekik van egy biztos belső tapasztalásuk is, hogy van folytatás, van odaát, Isten várja őket. Nem aggasztja a halál, és (a) földön kevés dolgot lehetne elvenni, ami után igazán szomorkodna egy misztikus lény.

Avilai Szent Teréz életének leírásból tudjuk, hogy <http://www.katolikus.hu/szentek/1015.html> 2010.09.30. *„A derűjét semmi nem tudta beárnyékolni. Mikor az egyik nővér meghalt, a többieknek megtiltotta, hogy gyászénekeket énekeljenek. Vidám vallásos dalokat komponált, melyeket a nővérekkel énekelt a ravatal körül. Mikor hírét vette, hogy nagyon szeretett test szerinti nővére, Mária meghalt, ezt írta: „Igen nagy örömet okozott nekem halálhírének vétele.” Egy másik haláleset kapcsán pedig ezt mondta: „Nem értem hogyan sirathatjuk azt, aki az örök nyugalomra elnyerte”. Ez egy bigott lénynek megbotránkozató lehet. Viszont, ha valaki annyira biztos abban, amit Istenben megélt, akkor természetes, hogy ebből az árnyékvilágból a valóságosba való átköltözés nem egyéb, mint a vándorlás vége, tehát öröm a megérkezés; ekkor ez természetes viselkedés. Az Istenhez való hazatérés öröme eléggé ismeretlen – még fogalom szintjén is – az embereknek, ahogyan a misztikus élet öröme is elképzelhetetlen.*

Ha a misztikus maga köré néz, megdöbbenve érzékeli, hogy elmúltak a földi, háromdimenziós fontosságok, mert egy sokkal emelkedettebb világban él, amin összehasonlító szemléléssel nézve, maga is elcsodálkozik. Nem mondom, hogy ezen is vidul, de azt igen, hogy így élni sokkal könnyebb, felszabadultabb, derűsebb. Pl. annál mindenképp, ha valaki egész nap csak azon gyötrődik, hogy tetsszen magának és környezetének, drága ruhákért rohangászik, állandóan fodrászhoz, kozmetikushoz stb. megy, és erre való pénzért is sokat dolgozik, és ebből az ördögi kerékből szabadulni sem tud, nem is akar. A másik, a misztikus messze jár ezektől, nem érez külső díszítési kényszert, mert tudja, ezek nélkül is „szép”, mert Isten azzá tette; a lelki fénye olyan, hogy valahogyan magára vonzza a tekinteteket, nagyon egyedivé teszi. Mennyire nagy könnyebbség ezek nélkül a pót-cselekvések nélkül élni, és milyen szép, szorongásmentes, derűs élet a misztikusé.

Uo. *„Azt kívánta (mármint Avilai Szent Teréz), hogy ez a vidám derű uralkodjék az összes kolostorban: „Jobban félnék egy sava-*

nyú apácától, mint egy sereg gonosz lélektől!" A környezetében nem tűrt meg szomorú arcot: „Isten őrizzen a szomorú arcú szentektől!" Verte a tamburint, énekelt, verselt, és vidám kedélyével mindenkit felderített. Ha valaki emiatt szemrehányást tett neki, így válaszolt: „Erre mind szükség van, hogy elviselhessük az életet."

Nem volt erőltetett a vidám Teréz viselkedése, hanem mélyen belülről fakadt. E nélkül valóban félelmetes is lehetne a misztika útja, mert amúgy is annyira komoly és megrázó, hogy emberként valami egészséges balanszra, a humorra életfontosságú szükség van.⁵¹

Uo. *„Rokonaitól szívesen fogadott el adományokat, hogy néhány vidám sorban megköszönhesse: „Kacagnom kell magamon, hogy a küldött péksüteményért nem tudok mást adni viszonzásul, csak vezeklő övet". Öregségében is friss és fiatalosan szép maradt. Belső harmóniájának titka azokban a szavakban rejlik, melyekkel magát szokta bátorítani: „Semmitől ne félj, semmi meg ne retentsen. Minden elmúlik. Egyedül Isten marad ugyanaz. A türelem mindent elér. Ha Isten a tiéd, semmid nem hiányzik: Isten egyedül elég!"*

Mit adhat az ember az adományokért cserébe, akinek már szinte semmije sincs – ami földi –, ami megfoghatót adhatna? Semmit, és ezt is humorral fogadja (viseli) Teréz lelki-anyám, kívülről nézi az egésztest és úgy valóban nagyon más színezete van. Pontosan – s valóban eléggé derűtséget keltő... –, mikor egy olyan dolgot adhatna, amitől a világi hideglelés kapna, pl. egy vezeklő övet.⁵² A misztikus lelkiség a békét, a fiatalos lelkületet, végtelen harmóniát Istenben találja meg.

A misztikus öröme tehát az Istenben felszabadult lélek végtelen derűje.

A cikk írója: Varga Péterné/ Pável Márta, katolikus hittanár, az AQUILA Párt elnöke, 25 éve az AQUILA kat. közösség létrehozója és vezetője. Két könyve jelent meg (*Akinek füle van a hallásra, az hallja meg*, valamint *A misztikus teológia alapjai*) és egy *Hazafelé* címmel folyamatban van. Publikációi megtekinthetők a www.agp.hu valamint a <http://www.sasmarta.eoldal.hu> oldalon.

⁵¹ Az egyik Püspök Úr mindig azt mondta nekem: ha nem nevetnének annyit a (misztikára hajló) tanítványaim és nem volna ennyi humor bennük, akkor nagyon aggódna, hogy fiatalok ilyen kemény úton járnak, viszont amíg állandóan felharsan a kacaj, addig nyugodt, addig tudja, hogy nincs baj.

⁵² Vezeklő öv..., kell-e a misztikusnak? Nekem nem kellene, de van, akinek kell, mert ha csak ez, hogy kissé kínozza magát, tereli vissza a helyes útra, akkor azt kell tennie. Embere válogatja, ki hogyan tud megmaradni az úton.

Impresszum

Kiadó: AQUILA Párt, 1222 Budapest, Zakariás József u. 3.

Felelős kiadó: Varga Péterné/Pável Márta, az AQP elnöke

Honlap: www.aquilapart.hu

E-mail: varga.marta@aqp.hu

Telefon: +36 20 - 327-47-93

Nemzetközi azonosítószám:

HU ISSN 2064-7700

Bankszámlaszám:

UNI-CREDIT bank

10918001-00000038-58540003

Fő- és felelős szerkesztő:

Varga Péterné/Pável Márta, az AQP elnöke

Főszerkesztő helyettes:

Szeibert Márton AQP média elnöke

Főmunkatársak, szerkesztők/lektorok:

Bainé Varga Katalin, lektor

Horváth Olivér, grafika, egyéb munkák

Kaiser Andrea, lektor

Kertész Lóránt, korrektor

Kis Enikő, lektor

Marton Janka, lektor, korrektor

Marton Krisztián, korrektor

Mészáros Gabriella, lektor, korrektor

Oroszi - Kuzmich Kinga, korrektor

Rizmayer Péter, lektor, korrektor

Rizmayerné Márkus Edit, lektor, korrektor